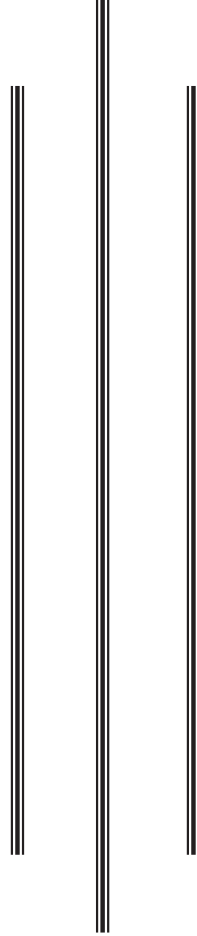

नेपाल सरकार
नेपाल ट्रष्टको कार्यालय
आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को

वार्षिक प्रतिवेदन

प्रकाशक
नेपाल सरकार
नेपाल ट्रस्टको कार्यालय
कमलादी, काठमाडौं, नेपाल।

प्रकाशन प्रति: १५०

प्रकाशन मिति: २०८३ असार

मुद्रक: शाम्भवी स्टेशनरी एण्ड जनरल सप्लायर्स
बानेश्वर, काठमाण्डौं

ISBN: 978-9905-0-0674-4

सम्पर्क

इमेल: info@nepaltrust.gov.np

वेब साइट: www.nepaltrust.gov.np

फोन नं. ५३२५४६५, ५३२०४५१

फ्याक्स नं. ५३२३०५८

नेपाल सरकार

नेपाल ट्रस्टको कार्यालय

कमलादी, काठमाडौं

प सं :

च. नं. :

मन्तव्य

नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा १५६ को उपधारा (१) बमोजिम तत्कालीन श्री ५ महाराजाधिराज तथा निजका परिवारका नाममा रहेको चल तथा अचल सम्पत्तिलाई राष्ट्रहितमा उपयोग गर्ने उद्देश्यले नेपाल ट्रस्टको स्थापना गरिएको हो। सोही संवैधानिक व्यवस्थाअनुसार नेपाल ट्रस्ट ऐन, २०६४ जारी भई नेपाल ट्रस्टको संस्थागत सञ्चालन तथा व्यवस्थापन हुँदै आएको छ।

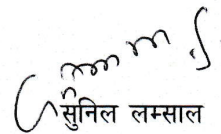
नेपाल ट्रस्ट ऐन, २०६४ को दफा २४(१) बमोजिम ट्रस्टले प्रत्येक आर्थिक वर्षमा सम्पादन गरेका कार्य, उपलब्धि, आय-व्यय, सम्पत्ति व्यवस्थापन, देखिएका चुनौती तथा तिनको समाधानका लागि अवलम्बन गरिएका उपायहरू समेटिएको वार्षिक प्रतिवेदन नेपाल ट्रस्टका संरक्षक सम्माननीय प्रधानमन्त्रीसमक्ष पेश गर्ने व्यवस्था रहेको छ। सोही व्यवस्थाअनुसार आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को वार्षिक प्रतिवेदन प्रस्तुत गरिएको छ।

नेपाल ट्रस्टको स्थापनादेखि नै ट्रस्टको स्वामित्वमा रहेका चल तथा अचल सम्पत्तिको संरक्षण, अभिलेखीकरण, खोजी, व्यवस्थापन तथा राष्ट्रहितमा अधिकतम उपयोग गर्ने कार्यलाई निरन्तर प्राथमिकता दिइएको छ। विशेष गरी तत्कालीन राजपरिवारका नाममा स्वदेश तथा विदेशमा रहेका हुन सक्ने सम्पत्तिको खोजी तथा संरक्षणका कार्यहरूलाई सम्बन्धित सरकारी निकाय, कूटनीतिक नियोग, संघसंस्था तथा सरोकारवाला पक्षसँग आवश्यक समन्वय गरी अगाडि बढाइएको छ।

नेपाली जनताको जनआन्दोलनबाट अभिव्यक्त भएको जनभावनालाई आत्मसात् गर्दै ट्रस्ट अन्तर्गत रहेका सम्पत्तिलाई पारदर्शी, उत्तरदायी तथा दीर्घकालीन रूपमा राष्ट्रको हितमा उपयोग गर्ने नीति अनुरूप आगामी कार्ययोजना कार्यान्वयन गरिनेछ।

नेपाल ट्रस्ट ऐन, २०६४ ले परिकल्पना गरेअनुसार ट्रस्टको सम्पत्तिको प्रभावकारी उपयोगमार्फत शिक्षा, स्वास्थ्य, सामाजिक विकास तथा जनकल्याणका क्षेत्रमा योगदान पुऱ्याउने लक्ष्यप्रति नेपाल ट्रस्ट प्रतिबद्ध रहेको विश्वास व्यक्त गर्दछु। प्रस्तुत वार्षिक प्रतिवेदन नेपाल सरकारका विभिन्न निकाय, नीति निर्माता, अनुसन्धानकर्ता, सञ्चार माध्यम तथा आम नागरिकका लागि समेत उपयोगी सन्दर्भ सामग्री बन्ने विश्वास लिएको छु।

अन्त्यमा, वार्षिक प्रतिवेदन तयारी, सम्पादन तथा प्रकाशन कार्यमा प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रूपमा योगदान पुऱ्याउनुहुने नेपाल ट्रस्टका सम्पूर्ण कर्मचारी, पदाधिकारी तथा सम्बन्धित सबै सरोकारवालाप्रति हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु।

सुनिल लम्साल

मन्त्री

पूर्वाधार विकास मन्त्रालय

एवं

अध्यक्ष, नेपाल ट्रस्ट संचालक समिति

नेपाल सरकार
नेपाल ट्रस्टको कार्यालय
कमलादी, काठमाडौं

प सं :

च. नं. :

दुई शब्द

नेपाल ट्रस्ट ऐन, २०६४ को दफा २४(१) मा व्यवस्था भए बमोजिम नेपाल ट्रस्टको कार्यालयले प्रत्येक वर्ष सम्पादन गरेका काम, कारवाही, आम्दानी, खर्च उपलब्धीहरू, कार्यान्वयनमा देखिएका समस्या र समाधानका लागि गरिएका प्रयासहरू समेटेर वार्षिक प्रतिवेदन प्रकाशन गर्दै आएको छ । सोही क्रममा आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को वार्षिक प्रतिवेदन प्रकाशनमा ल्याउन पाउँदा खुशी लागेको छ ।

नेपाल ट्रस्टको सम्पत्ति व्यापक सदुपयोग र सर्वोत्तम सार्वजनिक लाभ हुने गरी ऐनको उद्देश्य बमोजिम शिक्षा, स्वास्थ्य र पर्यटन क्षेत्रमा लगानी गर्ने उपलब्ध ऐन, नियमावली र कार्यविधिहरूको परिधिभित्र रही कार्य गरिँदै आएको छ । यस प्रतिवेदन प्रकाशनले नेपाल ट्रस्टको सम्पत्ति र यसका काम कारवाही बारे सूचना प्रवाह, पारदर्शिता र जवाफदेहिता प्रवर्द्धन गर्न पहुँच तथा सहयोग पुग्ने विश्वास लिएको छु ।

यो वार्षिक प्रतिवेदन तयारी तथा प्रकाशन कार्यका लागि सहयोग पुऱ्याउनु हुने सम्पूर्ण कर्मचारीहरू प्रति धन्यवाद व्यक्त गर्दछु । साथै नेपाल ट्रस्टको उद्देश्य प्राप्तिका लागि सहयोग गर्ने सबै सरकारी, निजी क्षेत्रका संघसंस्था, सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय निकायलाई धन्यवाद व्यक्त गर्दै रचनात्मक सहयोग र सुझावहरूको अपेक्षा गर्दछु ।

राजेन्द्रदेव पाण्डे
नि. कार्यकारी सचिव

विषयसूची

कार्यकारी सारांश.....	५
भाग - १.....	७
१. परिचय.....	७
१.१ पृष्ठभूमि.....	७
१.२ ट्रष्टको स्थापना सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था.....	७
१.३ ट्रष्टको सम्पत्तिको स्रोत.....	८
१.४ ट्रष्टको सम्पत्तिको प्रयोग.....	९
१.५ ट्रष्टको संरक्षक तथा सञ्चालक समितिको संरचना.....	१०
१.६ ट्रष्ट सञ्चालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार.....	११
१.७ प्रतिवेदनको संरचना.....	११
भाग - २.....	१२
२. वर्तमान अवस्था.....	१२
२.१ नेपाल ट्रष्टको कार्यालयको वर्तमान अवस्था.....	१२
२.२ नेपाल ट्रष्टको कार्यालयसँग सम्बन्धित हाल विचाराधीन रहेका मुद्दाहरू.....	१३
२.३ नेपाल ट्रष्टको सञ्चालन तथा व्यवस्थापनमा हुने खर्च रकमको स्रोत.....	१३
भाग- ३.....	१८
३. सम्पत्ति विवरण.....	१८
३.१ ट्रष्टको आ. व. २०८१/८२ सम्मको चल अचल सम्पत्तिको विवरण.....	१८
३.१.१ ट्रष्ट स्थापना हुँदाका बखत आ. व. २०६४।६५ मा प्राप्त सम्पत्तिको विवरण.....	१८
३.१.२ आ. व. २०८१/८२ सम्मको प्राप्त तथा मौज्जात चल अचल सम्पत्तिको विवरण.....	१८
३.१.३ नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेका सम्पत्ति.....	१९
चल सम्पत्ति.....	१९
(क) मुद्रा तर्फ.....	१९
३.२ आ. व. २०८१/८२ मा प्राप्त आम्दानीको विवरण.....	१९
३.२.१ अघिल्लो आ. व. को बैंक मौज्जात जिम्मेवारी सरेको आम्दानी.....	१९
३.२.२ आ. व. २०८१/८२ मा विभिन्न शीर्षकबाट कोषमा प्राप्त आम्दानी.....	२०
३.३ आ. व. २०८१/८२ सम्म बचत रहेको विदेशी मुद्राको विवरण.....	२१
३.४ आ. व. २०८१/८२ को अन्त्यमा कोषमा प्राप्त कुल आम्दानी रकम.....	२२
३.५ आ. व. २०८१/८२ मा धरौटी शीर्षकको आय-व्यय विवरण.....	२२
३.६ आ. व. २०८१/८२ मा नेपाल सरकारबाट विनियोजित बजेट तथा खर्चको विवरण.....	२२
३.७ आ. व. २०८१/८२ सम्मको बेरुजुको अवस्था.....	२३
३.८ आ. व. २०८१/८२ को लेखापरीक्षण.....	२३
३.९ आ. व. २०८१/८२ को आय-व्यय विवरण.....	२३
(ख) शेयर तर्फ.....	२३

३.१० आ. व. २०८१/८२ सम्ममा प्राप्त भएको शेयरको विवरण.....	२४
अचल सम्पत्ति	१८
(क) जग्गा जमिन तर्फ.....	२४
३.११ आ. व. २०८१/८२ सम्ममा प्राप्त जग्गा जमिनको जिल्लागत संक्षिप्त विवरण.....	२५
३.१२ आ. व. २०८१/८२ सम्ममा प्राप्त जग्गा जमिनको जिल्लागत परिमाणात्मक विवरण.....	२७
३.१३ अचल सम्पत्ति (जग्गा-जमिन/भौतिक संरचना) उपयोग सम्बन्धी विवरण.....	२७
(ख) भौतिक संरचना तर्फ.....	३०
(ग) ऐतिहासिक तथा पुरातात्विक सामानहरू तर्फ.....	३०
(घ) वन, वनस्पति र जैविक विविधता तर्फ.....	३०
भाग - ४.....	३२
आ. व. २०८१/८२ मा सम्पादित कार्यहरू तथा प्राप्त उपलब्धीहरू.....	३२
४. सम्पादित कार्य तथा उपलब्धी.....	३२
४.१ सम्पादित कार्यहरू.....	३२
४.२ प्राप्त उपलब्धीहरू.....	३२
४.३ आ. व. २०८०/८१ को वार्षिक कार्यक्रम (नेपाल सरकार तर्फको) तथा प्रगति विवरण.....	३४
४.४ आ. व. २०८१/८२ को वार्षिक कार्यक्रम (नेपाल ट्रष्ट कोष तर्फ) तथा प्रगति विवरण.....	३८
४.५ आ. व. २०८१/८२ मा बसेको सञ्चालक समितिको बैठक तथा निर्णयहरूको विवरण.....	३९
भाग - ५.....	४४
स्थापना कालदेखिको उपलब्धी, समस्या/चुनौती र भावी कार्ययोजना.....	४४
५ उपलब्धी, समस्या, चुनौती तथा भावी कार्ययोजना.....	४४
५.१ उपलब्धीहरू.....	४४
५.१.१ नीतिगत तथा कानूनी तर्फका.....	४४
५.१.२ सम्पत्ति प्राप्ति, संरक्षण र उपयोग तर्फका.....	४५
५.२ समस्या तथा चुनौतीहरू.....	४७
५.२.१ नीतिगत तथा कानूनी तर्फका.....	४७
५.२.२ सम्पत्ति प्राप्ति, संरक्षण र उपयोग तर्फका.....	४७
५.२.३ अन्य.....	४८
५.३ समाधानका उपायहरू.....	४८
५.४ भावी कार्ययोजना.....	४९
५.४.१ सम्पत्ति खोजविन तथा प्रवर्द्धन तर्फ.....	४९
५.४.२ सम्पत्ति संरक्षण तर्फ.....	५०
५.४.३ सम्पत्ति उपयोग तर्फ.....	५०
५.४.४ व्यवस्थापकीय सुधार तर्फ.....	५१
भाग - ६.....	५२
निश्कर्ष.....	५२
अनुसूचीहरू.....	५३

अनुसूची १	नेपाल ट्रष्टको कार्यालय र अन्तरगत इकाईहरूको संगठन संरचना	५३
अनुसूची २	आ. व. २०८१/८२ मा नेपाल ट्रष्टको कार्यालय वा अन्तरगत कार्यरत कर्मचारी विवरण	५४
अनुसूची ३	आ. व. २०८१/८२ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम (चालु तथा पुँजीगत तर्फको)	५७
अनुसूची ४	आ. व. २०८१/८२ को चालु शिर्षकको आर्थिक विवरण (नेपाल सरकार तर्फको)	५९
अनुसूची ६	आ. व. २०८१/८२ को नेपाल ट्रष्ट कोष तर्फको आर्थिक विवरण.....	६२
अनुसूची ७	आ. व. २०८१/८२ को धरोटीको वित्तीय विवरण.....	६५
अनुसूची ८	आ. व. २०८१/८२ सम्मको वेरुजुको विवरण.....	६६
अनुसूची ९	भौतिक संरचना सहितका जग्गाको विवरण.....	६७
अनुसूची १०	२०८१/८२ सम्म सघन रूपमा सम्पत्ति खोजविन कार्यक्रम सम्पन्न जिल्लाहरू (नक्सामा).....	६८
अनुसूची ११	नेपाल ट्रष्ट स्वामित्वको अचल सम्पत्ति रहेका जिल्लाहरू (नक्सामा)	६९

नेपाल ट्रष्टको कार्यालय कमलादी, काठमाडौंको आ.व. २०८१।८२ को वार्षिक प्रतिवेदन

नेपाल ट्रष्टको कार्यालय

कार्यकारी सारांश

नेपालको अन्तरिम संविधान २०६३ ले नेपाल ट्रष्ट स्थापनाको मार्ग प्रशस्त गरे पश्चात नेपाल ट्रष्ट अध्यादेश, २०६४ बमोजिम २०६४ साल मंसिर ६ गते अविच्छिन्न उत्तराधिकारवाला स्वशासित संस्थाको रूपमा नेपाल ट्रष्टको स्थापना भएको हो । नेपाल ट्रष्ट ऐन, २०६४ समेत सोही बर्ष जारी भयो । नेपाल ट्रष्टको संरक्षकमा सम्माननीय प्रधानमन्त्री रहने व्यवस्था छ । ट्रष्टको निरन्तर सञ्चालनका लागि नीतिगत तथा निर्णायक तहमा सम्माननीय प्रधानमन्त्रीले तोकेको मन्त्रीको अध्यक्षतामा एक सञ्चालक समिति (बोर्ड अफ ट्रष्टिज्) रहने व्यवस्था छ । ट्रष्टको गतिविधि सञ्चालन गर्ने निकायको रूपमा नेपाल ट्रष्टको कार्यालय रहेको छ ।

नेपाल ट्रष्टको कार्यालयले गर्ने मुख्य कार्यहरूमा स्वर्गीय राजा वीरेन्द्र र निजको परिवारको नाममा रहेको वा निजहरूको हक पुग्ने सम्पत्तिको खोजविन गर्ने, त्यस्ता सम्पत्तिको स्वामित्व नेपाल ट्रष्टमा ग्रहण गर्ने/गराउने र संरक्षण गर्ने, सम्पत्तिको उपयोग गरी आय आर्जन गर्ने र त्यस्तो आयबाट पिछ्छडिएका तथा दुर्गममा रहेका र सामाजिक रूपमा पछ्छडि परेका जनताको शिक्षा तथा स्वास्थ्यमा सहयोग पुग्ने गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने रहेको छ ।

नेपाल ट्रष्टको कार्यालयले आ.व. २०८१।८२ मा सम्पादन गरेका कार्यहरू, प्राप्त भएका उपलब्धी, कार्य सम्पादनमा देखिएका समस्या तथा चुनौती र सो समाधानका उपायहरू, भावी योजना, ट्रष्टको आम्दानी खर्च र नेपाल ट्रष्ट सञ्चालक समितिले गरेका निर्णयहरू समेटेर ऐनको दफा २४ (१) मा व्यवस्था भए बमोजिम यो वार्षिक प्रतिवेदन तयार पारिएको छ । यस प्रतिवेदनमा प्रस्तुत गरिएका आय-व्यय, चल-अचल सम्पत्तिको विवरण, उपलब्धी र तथ्यांकहरू आ.व. २०८१/८२ को अन्त्यसम्मको मात्र समेटिएको छ भने कार्यालयको संगठन संरचना, ट्रष्टको व्यवस्थापन/सञ्चालन सम्बन्धि गतिविधि, चालु कार्यक्रम तथा उपलब्धी, अवसर तथा चुनौतीहरू र भावी योजना लगायतका विषयवस्तुहरू हालसम्मको नै अवस्था र भोगाईका आधारमा प्रस्तुत गरिएको छ । प्रतिवेदन तयार गर्दा सकेसम्म यथार्थ र वस्तुपरक हुनेगरी तथ्याङ्क र जानकारी समेट्ने प्रयास गरिएको छ ।

आ. व. २०८१।८२ सम्ममा नेपाल ट्रष्टको चल सम्पत्ति तर्फ नेपाली मुद्रा रु. २,०१,०५,५९,११५।८५ (वैदेशिक मुद्रा नेपालीमा रुपान्तरण सहित) पुगेको छ जसमध्ये वैदेशिक मुद्रा अमेरिकी डलर (\$) १,८०,११८।०० र स्टर्लिंग पाउण्ड (£) ५५,६२२।०० वैदेशिक मुद्राको खातामा नै रहेको छ । आ.व. २०८०/८१ को ब्याज आम्दानीबाट प्रचलित नेपाल ट्रष्ट सम्बन्धी कानूनमा भएको व्यवस्था बमोजिम नेपाल ट्रष्टको सम्पत्ति संरक्षण, सम्बर्द्धन, प्रवर्द्धन र विकास लगायत विभिन्न कार्यक्रमहरूमा रु. १,०७,१८,६४९।८७ खर्च भएको छ । यसैगरी शेयरतर्फ नविल बैंकको १२,६२,२६५ कित्ता, होटल डेला अन्नपूर्णको ३०,७२० कित्ता र राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक (तत्कालीन नेपाल औद्योगिक विकास निगम) को ६,७५० कित्ता समेत गरी कूल १२,९९,७३५ कित्ता ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेको छ । अचल सम्पत्ति (जग्गा/जमिन) तर्फ नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा १२ जिल्लामा २१,६३३ रोपनी १५ आना ० पैसा ० दाम जग्गा आईसकेको छ । साथै विभिन्न स्थानमा व्यावसायिक भवनहरूको साथै ऐतिहासिक र पुरातात्विक महत्वका भौतिक संरचना र सरसामानहरू

समेत रहेका छन् । ट्रष्ट स्वामित्वको अधिकांश जग्गामा सुन्दर र विशिष्ट जैविक विविधता र पारिस्थितीय प्रणाली रहेको छ ।

नेपाल ट्रष्टले आफ्नो स्थापनाको अठारौं वर्षसम्म आइपुग्दा केही उल्लेख्य उपलब्धी हासिल गरेको छ । यस अवधिमा ट्रष्टको कार्यक्रमलाई व्यवस्थित तथा प्रभावकारी बनाउनका लागि विभिन्न कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्था र संशोधन समेत गरिएको छ । साथै, तत्कालीन राजदरबारबाट लिजमा लगाईएका सम्पत्तिको लिज नवीकरण गर्ने, ऐतिहासिक महत्वका दरबार र सरसामानहरू संरक्षण सहित पर्यटन प्रवर्द्धन हुने गरी अवलोकनका लागि खुल्ला गर्ने, व्यावसायिक महत्वका जग्गा तथा भौतिक संरचनालाई नयाँ लिज तथा भाडामा लगाउने जस्ता संरक्षण र उपयोग सम्बन्धी कार्य भइरहेका छन् भने चल-अचल सम्पत्ति खोजविन कार्यलाई निरन्तरता दिइदै लगिएको छ । त्यसैगरी, ट्रष्टकोषमा रहेको रकमलाई विभिन्न बैंकमा लगानी गरी सोबाट प्राप्त ब्याज मध्येबाट नियमानुसार स्रोतको व्यवस्था गरी ट्रष्टको अचल सम्पत्तिको प्रवर्द्धन, संरक्षण र विकास सम्बन्धी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने परीपाटीको थालनी भएको छ ।

नेपाल ट्रष्ट कोषमा जम्मा भएको रकमलाई ट्रष्टको उद्देश्य अनुरूप शिक्षा, स्वास्थ्य र पर्यटन प्रवर्द्धन सम्बन्धी क्षेत्रमा कार्यविधि तर्जुमा गरी परिचालन गर्नुपर्ने अवस्था रहेको छ । नेपाल ट्रष्ट स्थापनाको पूर्वसन्ध्यामा आम जनमानसबाट प्रकट भएको आशय बमोजिम नेपाल ट्रष्टमा आउनुपर्ने विदेशस्थित हुन सक्ने सम्भावित सम्पत्ति खोजविन गर्ने कार्य झन्झटिलो र बढी खर्चिलो रहेको देखिन्छ । पर्याप्त स्रोत साधन र दक्ष जनशक्तिको कमीले सम्पूर्ण अचल सम्पत्तिको संरक्षण तथा संरचनाहरूको मर्मत सम्भार कार्य प्रभावकारी हुन सकेको देखिँदैन । ट्रष्टको स्वामित्वका सम्पूर्ण जग्गाको सदुपयोग गर्न बाँकी सम्पत्तिमा अतिक्रमणको जोखिम बढेको छ । नेपाल ट्रष्टमा आएका केही द्वैध स्वामित्व (मोही लागेका) का जग्गाको एकल स्वामित्व कायम गर्नु पर्ने देखिन्छ । नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेका सम्पत्तिको संरक्षण र सम्बर्द्धन तथा थप सम्पत्ति खोजी कार्यको लागि प्रचार प्रसार गरी आम नागरिकहरूलाई पर्याप्त जानकारी गराउँदै उक्त सम्पत्ति राष्ट्रहितमा सदुपयोग गर्नु अपरिहार्य भएको छ ।

नेपाल ट्रष्टले विभिन्न निर्णयहरू गर्नुका साथै कार्यालयले सम्पत्ति संरक्षण सबन्धी कार्यक्रम तर्जुमा सहित कार्यान्वयन गरिरहेको छ । आगामी दिनमा सम्पत्ति संरक्षण सम्बन्धी कार्यहरूलाई निरन्तरता दिन थप प्रयासरत हुँदै जाने र खोजविन कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा अगाडि बढाइरहेको छ । नेपाल ट्रष्टको कार्यालयबाट सम्पत्ति खोजविन कार्यलाई अभियानको रूपमा अघि बढाई वार्षिक कार्यक्रम अन्तर्गत सघनरूपमा सम्पत्ति खोजविन कार्यक्रम निरन्तर संचालन गरिदै आएको छ । सम्पत्ति खोजविन कार्यमा प्रचार प्रसार तथा आम सहभागिता वृद्धि गर्न नेपाल ट्रष्ट ऐन, २०६४ र नेपाल ट्रष्ट नियमावली, २०६५ मा भएको संशोधनले उचित पुरस्कारको व्यवस्था गरेको हुँदा सोको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरी खोजविन कार्यलाई थप परिणाममुखी बनाउनु पर्ने हुन्छ ।

नेपाल सरकारबाट यस कार्यालयलाई विनियोजित बजेट रकम र ट्रष्टकोषबाट बढे बढाएको रकमको नियमानुसार कार्यक्रम स्वीकृत गराई खर्च गर्न सक्ने रकमबाट समेत सम्पत्ति संरक्षण र खोजविन कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाउनु पर्ने आवश्यकता रहेको छ । नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेका थप अचल सम्पत्तिलाई आयआर्जन हुनेगरी उपयोगमा लगन निरन्तर पहल गरिनुपर्दछ ।

भाग -१ परिचय

१. परिचय

१.१ पृष्ठभूमि

नेपाल ट्रष्टको सञ्चालन र व्यवस्थापनको लागि सम्माननीय प्रधानमन्त्रीले तोकेको नेपाल सरकारको मन्त्रीको अध्यक्षतामा एक ट्रष्ट सञ्चालक समिति (A Board of Trustees) रहेको छ भने कार्यान्वयन गर्ने निकायको रूपमा काठमाडौं उपत्यकाभित्र नेपाल ट्रष्टको कार्यालय रहेको छ । यस कार्यालय अन्तर्गत काठमाडौंको गोकर्ण तथा नागार्जुन, नुवाकोटको थानसिङ्ग, चितवनको दियालो बङ्गला, मकवानपुरको कान्ति इश्वरीगृह र कास्कीको रत्नमन्दिरमा गरी कूल ६ वटा इकाई कार्यालयहरू रहेका छन् ।

नेपाल ट्रष्टको स्थापना र सञ्चालन सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको नेपाल ट्रष्ट अध्यादेश, २०६४ बमोजिम वि.सं. २०६४ साल मंसिर ६ गते नेपाल ट्रष्टको स्थापना भएको हो । सोही वर्षमा नै नेपाल ट्रष्ट ऐन, २०६४ र अर्को वर्ष नेपाल ट्रष्ट नियमावली, २०६५ निर्माण तथा कार्यान्वयनमा भए संगै ट्रष्ट संचालन व्यवस्थापनको कानूनी आधारमा ट्रष्टको कार्यालयले व्यवस्थापन तथा विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दै आएको रहेको छ । नेपाल ट्रष्ट ऐन, २०६४ को पहिलो संशोधन मिति २०७५।११।१९ मा भएको थियो भने नेपाल ट्रष्ट नियमावली, २०६५ को मिति २०७६।६।२७ र २०७८।२।३१ मा गरी दुई पटक संशोधन भई कार्यान्वयन हुँदै आएको छ ।

१.२ ट्रष्टको स्थापना सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था

नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा १५९ को उपधारा १ को मर्मलाई आत्मसात गरी नेपाल ट्रष्ट अध्यादेश, २०६४ बाट स्थापित नेपाल ट्रष्ट र मिति २०६४।९।२२ मा जारी भएको नेपाल ट्रष्ट ऐन, २०६४ को दफा ३ ले यसको स्थापनाका सम्बन्धमा निम्न बमोजिम व्यवस्था गरेको छः

- स्व. राजा वीरेन्द्र, रानी ऐश्वर्य र निजहरूको परिवारको नाममा रहेको सम्पत्ति यो ऐन प्रारम्भ भएपछि व्यवस्थापन र सञ्चालन गरी राष्ट्रहितमा प्रयोग गर्न नेपाल ट्रष्ट नामको एक ट्रष्ट स्थापना हुनेछ ।

- **स्पष्टीकरण:** यस ऐनको प्रयोजनका लागि “परिवार” भन्नाले राजा वीरेन्द्र र रानी ऐश्वर्यका जेठा छोरा दिपेन्द्र शाह र कान्छा छोरा निराजन शाहलाई सम्झनु पर्छ ।
- ट्रष्ट एक अविच्छिन्न उत्तराधिकारवाला स्वशासित र सङ्गठित संस्था हुनेछ ।
- ट्रष्टले व्यक्ति सरह चल अचल सम्पत्ति प्राप्त गर्न, भोगचलन गर्न, बेचबिखन गर्न वा अन्य कुनै किसिमले व्यवस्थापन गर्न सक्नेछ ।
- ट्रष्टले व्यक्ति सरह नालिस उजुर गर्न सक्नेछ र ट्रष्ट उपर पनि सोही नामबाट नालिस उजुर गर्न सकिनेछ ।
- ट्रष्टले व्यक्ति सरह करार गर्न र करार बमोजिमको अधिकार प्रयोग गर्न र दायित्व निर्वाह गर्न सक्नेछ ।
- ट्रष्टको काम कारवाहीका लागि छुट्टै छाप हुनेछ र त्यस्तो छाप समितिले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

१.३ ट्रष्टको सम्पत्तिको स्रोत

नेपाल ट्रष्ट ऐन, २०६४ को दफा ४ ले नेपाल ट्रष्टमा रहने विभिन्न सम्पत्तिको सम्बन्धमा कानूनी व्यवस्था गरेको छ । स्वर्गीय राजा वीरेन्द्र, स्वर्गीय रानी ऐश्वर्य र निजहरूको परिवारको देहावसान हुँदाका बखत निजहरूको नाममा रहेको सम्पत्तिमध्ये नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषद्ले नेपाल ट्रष्टमा ल्याउने भनी निर्णय भएको सम्पत्ति र स्वर्गीय राजा वीरेन्द्र, स्वर्गीय रानी ऐश्वर्य र निजहरूको परिवारको हक पुगेको कारणले प्राप्त भएका सम्पत्ति ट्रष्ट अन्तर्गत आएका छन् भने बाँकी जग्गा जमिन आउने क्रममा पनि रहेका छन् । यस बाहेक ऐनको उद्देश्य पूरा गर्न नेपाल सरकारले ट्रष्टलाई समय समयमा उपलब्ध गराउने सम्पत्ति र विदेशी सरकार वा अन्य कुनै स्वदेशी वा विदेशी संस्था वा व्यक्तिबाट प्राप्त हुन सक्ने सम्पत्ति पनि नेपाल ट्रष्टमा रहने कानूनी व्यवस्था रहेको छ । ट्रष्टमा हालसम्म प्राप्त सम्पत्तिको प्रकृति र स्रोतलाई हेर्दा ऐनको दफा ४ को उपदफा (१) को खण्ड (क), (ख) र (ग) बमोजिमका सम्पत्ति मात्र नेपाल ट्रष्टको नाममा कायम हुन आएका छन् ।

नेपाल ट्रष्ट ऐन, २०६४ को दफा ४ मा ट्रष्टको सम्पत्ति सम्बन्धमा भएको कानूनी व्यवस्था देहाय बमोजिम उल्लेख गरिएको छ । सो दफाको उपदफा (१) मा नेपाल सरकारले राष्ट्रियकरण गरी छुट्टै व्यवस्था गरेकोमा बाहेक नेपाल ट्रष्टमा देहायको सम्पत्ति रहने छ ।

- १। राजा वीरेन्द्र, रानी ऐश्वर्य र निजहरूका परिवारको देहावसान हुँदाका बखत निजहरूको नाममा रहेको सम्पत्ति ट्रष्ट अन्तर्गत ल्याउने भनी नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषद्ले निर्णय गरेको सम्पत्ति,
- २। खण्ड (क) बमोजिमको सम्पत्तिबाट बढे बढाएको वा त्यस्तो सम्पत्ति वापत यो ऐन प्रारम्भ हुनु भन्दा अघि प्राप्त भएको वा यो ऐन प्रारम्भ भएपछि प्राप्त हुने सम्पत्ति,

- ३। राजा वीरेन्द्र, रानी ऐश्वर्य र निजहरुका परिवारलाई कुनै किसिमले प्राप्त भएको वा हुन सक्ने वा निजहरुको हक पुगेको वा पुग्न सक्ने वा निजहरुको हक पुगेको वा पुग्ने अरु कसैको नाममा राखिएको वा बेनामी सम्पत्ति,
- ४। खण्ड (क), (ख) वा (ग) मा लेखिए बाहेक राजा वीरेन्द्र, रानी ऐश्वर्य र निजहरुका परिवारलाई यो ऐन
- ५। प्रारम्भ भएपछि प्राप्त हुन सक्ने अन्य कुनै सम्पत्ति,
- ६। नेपाल सरकारले समय समयमा उपलब्ध गराएको अन्य सम्पत्ति,
- ७। विदेशी सरकार वा कुनै स्वदेशी वा विदेशी व्यक्ति वा संस्थाबाट प्राप्त सम्पत्ति

१.४ ट्रष्टको सम्पत्तिको प्रयोग

नेपाल ट्रष्ट ऐन, २०६४ को दफा ५ ले ट्रष्टको सम्पत्तिको प्रयोग सम्बन्धमा स्पष्ट मार्ग निर्देशन गरेको छ । सो दफामा भएको कानूनी व्यवस्था देहाय बमोजिम रहेको छः

दफा १. ट्रष्टको सम्पत्ति व्यापक र सर्वोत्तम सार्वजनिक लाभ हुने गरी राष्ट्रहितमा प्रयोग हुनेछ ।

दफा २. उपदफा (१) को सर्वसामान्यतामा प्रतिकूल नहुने गरी ट्रष्टको सम्पत्ति देहायको कार्यमा प्रयोग गर्न सकिनेछ ।

(क) विद्यालय, विश्वविद्यालय, महाविद्यालय जस्ता शैक्षिक तथा प्राज्ञिक संस्थाहरु खडा गरी सञ्चालन गर्न वा त्यस्तो संस्था सञ्चालनका लागि अनुदान प्रदान गर्न,

(१क) राष्ट्रिय हित अनुकूल तथा ट्रष्टलाई फाइदा हुने गरी पर्यटकीय र व्यवसायिक कार्य सञ्चालन गर्न,

(ख) अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी जस्ता सार्वजनिक प्रयोजनका चिकित्सालय खडा गरी तोकिए बमोजिम सञ्चालन गर्न ।

दफा ३. ट्रष्टको सम्पत्तिको सम्बर्द्धन, संरक्षण र यसको आय आर्जनका लागि समितिले तोकिए बमोजिमको कार्यक्रम सञ्चालन गर्नेछ ।

(३क) उपदफा (३) बमोजिम कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा समितिले ट्रष्टको सम्पत्ति कुनै व्यक्ति वा संस्थालाई ट्रष्टको सिफारिसमा नेपाल सरकारले तोकेको अवधिको लागि लिजमा दिन सक्नेछ ।

(३ख) उपदफा (३क) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि अवधि तोकी लिजमा दिइएको सम्पत्तिको उपभोग गर्ने पक्षले थप पूँजी लगानी सहित विद्यमान संरचनालाई मर्मत सम्भार गरी सञ्चालन गर्न चाहेमा र सोबाट ट्रष्टलाई थप आर्थिक लाभ हुने सुनिश्चित भएमा त्यस्तो अवधि समाप्त हुनु अगावै समेत आवश्यकता अनुसार ट्रष्टको सिफारिसमा नेपाल सरकारले लिजको

अवधि थप गर्न सक्नेछ । तर त्यसरी थप गरिने लिज अवधि शुरु लिज अवधि भन्दा बढी हुने छैन ।

दफा ४. समितिले यस दफा बमोजिम कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा नेपाल सरकारको योजना तथा नीति प्रतिकूल नहुनेगरी सम्बन्धीत मन्त्रालय वा निकायसँग निकटतम समन्वय कायम राख्नु पर्नेछ ।

नेपाल ट्रष्टमा हालसम्म प्राप्त भएका सम्पत्तिलाई उपरोक्त बमोजिम व्यवस्थापन गरी राष्ट्र हितमा प्रयोग गर्ने उद्देश्य पूर्तिका लागि सम्पत्तिको सम्बर्द्धन, संरक्षण र आय आर्जनमा लगाउने कार्यलाई प्राथमिकता दिनु पर्ने भएकाले ट्रष्टको क्रियाकलाप यसैतर्फ केन्द्रित रहेको छ ।

१.५ ट्रष्टको संरक्षक तथा सञ्चालक समितिको संरचना

सम्माननीय प्रधानमन्त्री नेपाल ट्रष्टको संरक्षक हुने व्यवस्था नेपाल ट्रष्ट ऐन, २०६४ ले गरेको छ । संरक्षकले यस ऐनको उद्देश्य प्राप्त गर्न सञ्चालक समितिलाई समय समयमा आवश्यक निर्देशन दिन सक्ने प्रावधान समेत सो ऐनमा रहेको छ । यसैगरी नेपाल ट्रष्ट ऐन, २०६४ को दफा ७ को उपदफा (१) अनुसार ट्रष्टको सम्पत्ति व्यवस्थापन र संरक्षण गरी ट्रष्ट सञ्चालन गर्न देहाय बमोजिमको ट्रष्ट सञ्चालक समिति रहने व्यवस्था गरेको छ ।

समितिको संरचना

(क) प्रधानमन्त्रीले तोकेको नेपाल सरकारको कुनै मन्त्री	-अध्यक्ष
(ख) प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको सम्बन्धित क्षेत्र हेर्ने सचिव	-सदस्य
(ग) कार्यकारी सचिव, नेपाल ट्रष्टको कार्यालय	-सदस्य
(घ) नेपाल सरकारले नियुक्त गरेका वा तोकेका एक जना महिला सहित तीन जना व्यक्ति	-सदस्य
(ङ) नेपाल ट्रष्टको कार्यालयको सहसचिव	-सदस्य-सचिव

सोही व्यवस्था बमोजिम नेपाल सरकारको माननीय भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्री बलराम अधिकारी नेपाल ट्रष्ट सञ्चालक समितिको अध्यक्ष तोकिनु भएको छ । यसैगरी मिति २०८०।०२।०२ गतेको नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्को निर्णयानुसार श्री सुनिता कुमारी गौतम र श्री देविचन्द्र उपाध्याय तथा मिति २०८०।०२।०९ गतेको नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्को निर्णयानुसार श्री याङ्जोम शेर्पा सञ्चालक समितिको सदस्यको रूपमा नियुक्त हुनु भएको छ । तीनैजना सदस्य दैनिक कामकाज गर्ने गरी पूर्णकालीन रूपमा कार्यरत हुनु भएको छ ।

१.६ ट्रष्ट सञ्चालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार

नेपाल ट्रष्टलाई व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्न आवश्यक सम्पूर्ण कार्य गर्ने अख्तियारी नेपाल ट्रष्ट ऐन, २०६४ तथा नेपाल ट्रष्ट नियमावली, २०६५ ले ट्रष्ट सञ्चालक समितिलाई प्रदान गरेको छ । यस अनुसार ट्रष्टको सम्पत्तिको समुचित व्यवस्थापन र आय आर्जनका लागि नीतिगत व्यवस्था गर्ने, ऐनको उद्देश्य प्राप्त गर्न आवश्यक निर्णयहरू गर्ने, कार्यक्रम स्वीकृत गर्ने, आवश्यक विनिमय एवं कार्यविधि जारी गर्ने जस्ता कार्य समेत ट्रष्ट सञ्चालक समितिले गर्दै आएको छ । सञ्चालक समितिको मुख्य काम, कर्तव्य र अधिकारका सम्बन्धमा नेपाल ट्रष्ट ऐन, २०६४ को दफा ९ को उपदफा (१) ले गरेको कानूनी व्यवस्था देहाय बमोजिम रहेको छः

- (क) ट्रष्टको सम्पत्तिको समुचित व्यवस्थापन गरी यसको सम्भार र संरक्षण गर्ने,
- (ख) राजा वीरेन्द्र, रानी ऐश्वर्य र निजहरूका परिवारको दफा ४ बमोजिम ट्रष्टमा रहनु पर्ने सम्पत्तिको नेपाल भित्र वा नेपाल बाहिर खोजतलास गर्ने, त्यसको वास्तविक स्थिति पत्ता लगाई यथार्थ विवरण सहितको अभिलेख राख्ने,
- (ग) ट्रष्टको स्वामित्वमा आउनु पर्ने दफा ४ बमोजिमको सम्पत्ति ट्रष्टको नाममा नामसारी दाखिल खारेज गराई ट्रष्टको हक सुरक्षण गर्ने,
- (घ) ट्रष्टको सम्पत्ति दफा ५ बमोजिम राष्ट्रहितमा प्रयोग गर्ने,
- (ङ) ट्रष्टको सम्पत्ति यस ऐनको उद्देश्य पूरा गर्न आय आर्जन हुने कार्यमा लगानी गर्ने,
- (च) तोकिए बमोजिमका अन्य काम गर्ने वा गराउने ।

१.७ प्रतिवेदनको संरचना

नेपाल ट्रष्ट र नेपाल ट्रष्टको कार्यालय सम्बन्धी जानकारी दिने यस प्रतिवेदनमा ६ भाग र ११ अनुसूचीहरू समावेश गरिएका छन् । भाग १ मा नेपाल ट्रष्टको संक्षिप्त परिचय, भाग २ मा नेपाल ट्रष्टको कार्यालयको वर्तमान अवस्था, भाग ३ मा नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा प्राप्त चल अचल सम्पत्तिको विवरण, भाग ४ मा नेपाल ट्रष्टको कार्यालयबाट आ. व. २०८१।८२ मा सम्पादित कार्यहरू तथा प्राप्त उपलब्धि, भाग ५ मा नेपाल ट्रष्टको स्थापना कालदेखि हालसम्मको उपलब्धि, समस्या, चुनौती तथा भावी कार्ययोजना रहेको छ भने भाग ६ मा निष्कर्ष समावेश गरिएको छ ।

त्यस्तै, अनुसूचीहरूमा कार्यालयको संगठन संरचना, दरबन्दी तथा कर्मचारी विवरण समेतका विषयहरू, स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमको विवरण, आ. व. २०८१।८२ को वार्षिक आयव्यय विवरण (नेपाल सरकार तथा नेपाल ट्रष्ट कोष तर्फको) लगायतका विवरणहरू समावेश गरिएका छन् ।

भाग - २ वर्तमान अवस्था

२. वर्तमान अवस्था

२.१ नेपाल ट्रष्टको कार्यालयको वर्तमान अवस्था

नेपाल ट्रष्टको संचालन र व्यवस्थापन सम्बन्धमा भएका नीतिगत र अन्य निर्णयहरू कार्यान्वयन गर्न तथा वार्षिक कार्यक्रम संचालन गर्न केन्द्रिय निकायको रूपमा काठमाडौंको कमलादीमा नेपाल ट्रष्टको कार्यालय रही कार्य सञ्चालन हुँदै आइरहेको छ । यस कार्यालय अन्तर्गत विभिन्न स्थानमा ६ वटा इकाई कार्यालयहरू रहेका छन् । छ वटा स्थानमा रहेका इकाई कार्यालयहरू काठमाडौंको गोकर्णराज निकुञ्ज गोकर्ण, नागार्जुन, चितवनको भरतपुर स्थित दियालो बंगला, नुवाकोटको थानसिङ्ग, मकवानपुरको हेटौंडा स्थित कान्ति इश्वरीगृह र कास्कीको पोखरा स्थित रत्नमन्दिरमा रहेका छन् ।

नेपाल ट्रष्टको कार्यालय संचालन र व्यवस्थापन सम्बन्धमा विभिन्न कानून कार्यान्वयनमा रहेका छन् । नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ ले नेपाल ट्रष्ट स्थापनाको मार्ग प्रशस्त गरे पश्चात् जारी भएका नेपाल ट्रष्ट अध्यादेश, २०६४ र नेपाल ट्रष्ट ऐन, २०६४ नै नेपाल ट्रष्टको स्थापना, संचालन र व्यवस्थापन सम्बन्धी मुख्य कानूनी आधार रहेका छन् । साथै, निजामती सेवा ऐन, २०४९ तथा सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ नेपाल ट्रष्टको कार्यालय संचालन सम्बन्धी थप कानूनी आधार हुन् ।

त्यसैगरी नेपाल ट्रष्ट नियमावली, २०६५; सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४; आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७; निजामती सेवा नियमावली, २०५०; सम्पत्ति अवलोकन शुल्क निर्धारण मापदण्ड, २०७२; सघन सम्पत्ति खोजविन कार्यविधि, २०६७; नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेको जग्गा छोटो अवधिको भाडामा दिने कार्यविधि, २०७६; रत्नमन्दिर संग्रहालय परिसर संचालन कार्यविधि, २०८० र नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेका ऐतिहासिक एवं सांस्कृतिक महत्वका सम्पदाहरू खुल्ला अवलोकन तथा संचालन कार्यविधि, २०८० जस्ता कानूनी दस्तावेजले

नेपाल ट्रष्ट तथा यस कार्यालयको संचालन, व्यवस्थापन र कार्यसम्पादनमा थप आधार प्रदान गरेका छन् ।

नेपाल ट्रष्टको केन्द्रीय कार्यालयमा नेपाल सरकारको विशिष्ट श्रेणीका कार्यकारी सचिव सहित जम्मा २९ जना विभिन्न श्रेणी तथा सेवा समूहको स्वीकृत दरवन्दी रहेको छ । यस मध्ये राजपत्राङ्कित अधिकृत स्तरका १२ र राजपत्र अनङ्कित स्तरका १७ दरवन्दी रहेका छन् ।

नेपाल ट्रष्टको कार्यालय अन्तर्गत रहेका विभिन्न ६ वटा स्थानका इकाई कार्यालयहरूमा राजपत्र अनङ्कित स्तरका कूल ३९ वटा दरवन्दी रहेको छ । यस कार्यालय र अन्तरगत इकाईहरूको संगठन संरचना अनुसूची १ मा प्रस्तुत गरिएको छ । नेपाल ट्रष्ट ऐन, २०६४ को उद्देश्य परिपूर्तिका लागि आ. व. २०८१/८२ को अवधिमा नेपाल ट्रष्टको कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण अनुसूची २ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

नेपाल ट्रष्टको कार्यालयको संचालन र व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित रही कार्यालयको गतिविधिको निरन्तर जानकारी गराउन तथा ट्रष्टले जारी गर्नुपर्ने सूचना र यस कार्यालयमा आएका गुनासाहरू सुन्न एक/एक जना प्रवक्ता र सूचना अधिकारी तोकिएको छ ।

२.२ नेपाल ट्रष्टको कार्यालयसँग सम्बन्धित हाल विचाराधीन रहेका मुद्दाहरू

नेपाल ट्रष्ट ऐन, २०६४ को दफा ३ (२) बमोजिम नेपाल ट्रष्ट एक अविच्छिन्न उत्तराधिकारवाला स्वशासित र सङ्गठित संस्था रहने र दफा ३ (४) अनुसार ट्रष्टले व्यक्ति सरह नालिस उजुर गर्न सक्नेछ र ट्रष्ट उपर पनि सोही नामबाट नालिस उजुर गर्न सकिने प्रावधान रहेको छ । नेपाल ट्रष्टको मूलतः अचल सम्पत्तिको उपयोग, हकपुग्ने सम्पत्तिको प्राप्ति आदि जस्ता विषयमा विभिन्न व्यक्ति, संस्था र नेपाल ट्रष्ट बीच विवाद बन्दा यस्ता विषयले बेलाबेलामा कानूनी उपचार खोज्नु पर्ने अवस्थाहरू सिर्जना हुने गरेका छन् । यस्तै विषयहरूसँग सम्बन्धित हाल विभिन्न अदालत तथा न्यायिक निकायमा विचाराधीन मुद्दाहरू र यिनको अवस्थाको विवरण निम्न अनुसार रहेको छ ।

मुद्दाहरूको अवस्था

१. का.जि.का.म.न.पा.वडा नं. ३१ कमलादी स्थित कित्ता नं. ३२८० को ०-१४-०-० रोपनी घरजग्गा सम्बन्धमा मिति २०७५।७।२५ गतेको मन्त्रिपरिषद्को निर्णय बमोजिम नेपाल ट्रष्टको नाममा आउने निर्णय भएको र सो मा बैंकबाट रोक्का भएको कारण जग्गाधनी प्रमाण पुर्जा आइनसकेको र सो मन्त्रिपरिषद्को निर्णय विरुद्ध मिति २०७५।८।१८ मा जयन्ती श्रेष्ठ समेत ७ जनाले नेपाल ट्रष्टको कार्यालय समेतलाई विपक्षी बनाई सर्वोच्च अदालतमा "मिति २०६१।६।५ मा हाम्रा पिता शारदा प्रसाद प्रधानले राजदरबार खर्च विभागबाट प्राप्त गर्नु

भएको र.नं. ३२०९ को बकसपत्रको लिखतबाट रजिष्ट्रेशन भई आएको जग्गा मिति २०७५।७।२८ को मन्त्रपरिषदको निर्णयबाट नेपाल ट्रष्टको नाममा कायम गर्ने गरि भएको निर्णय बदर गरि पाउँ " भन्ने व्यहोरा उल्लेख गरी उत्प्रेषण परमादेशको रिट निवेदनहरू (०७५- WO -०५०८) (०७५- WO-०६०६) थान-२ दर्ता गरेकोमा सो मा अन्तरिम आदेश जारी नभएको र यस कार्यालयबाट लिखित जवाफ दर्ता गरी मुद्दा विचाराधिन रहेको, मिति २०८१।११।०५ मा मिसिल झिकाउने आदेश भएकोमा मिति २०८२।४।१४ गते पेसी तोकिएको ।

२. तत्कालीन राजदरबारको Department of Crown Property, Royal Palace, काठमाण्डौ तथा एल.एम. सुभिर ब्रदर्स (नेपाल) प्रा.लि. बीच १६ अगस्ट १९९५ (२०५२।४।३१) मा गोकर्ण राजनिकुञ्ज को लिज सम्झौता भएको, जसमा गोकर्ण राजनिकुञ्जको ३९७०-१-३-३ रोपनी मध्येको क्षेत्रफल २७९२-०-३-१ रोपनी जग्गामा फरेस्ट रिसोर्ट निर्माण तथा संचालन गर्न ३० वर्षका लागि ५० लाख अमेरिकी डलर बुझाउने गरी २०५२।४।३१ मा सम्झौता भएको र उक्त जग्गा नेपाल सरकार मन्त्रपरिषदको मिति २०७६।०८।२३ गतेको निर्णय बमोजिम गोकर्ण फरेष्ट प्रा.लि.लाई लिज अवधि थप गरेको सम्बन्धमा यति होल्डिङ्गस् प्रा.लि. लाई लिज अवधि थप्ने गरी भएको निर्णय सार्वजनिक खरिद ऐनको प्रावधान लगायत अन्य सम्बद्ध कानूनको विपरीत रहेकोले सो निर्णय बदर गरि पाउँ " भन्ने व्यहोरा उल्लेख गरी मिति २०७६।९।२२ गते अधिवक्ता विष्णु लुईटेलले नेपाल ट्रष्टको कार्यालयलाई समेत विपक्षी बनाई सर्वोच्च अदालतमा उत्प्रेषण समेतको रिट निवेदन (०७६- Wo-०६३९) दर्ता गरेकोमा सो मा अन्तरिम आदेश जारी नभएको र यस कार्यालयबाट लिखित जवाफ दर्ता गरी मुद्दा विचाराधिन रहेको, मिति २०८२।०२।२९ गते बहस नोट पेश गर्ने आदेश भइ मिति २०८२।०४।१६ गते सा.ता. तोकिएको ।

३. काठमाडौं का.म.न.पा. वडा नं. १ कि. नं. ४६०६ को करिब १-१४-०-० रोपनी जग्गामा भवन निर्माण अवधि ३ वर्ष समेत गरी जम्मा तीस (३०) वर्षको लागि BOT (Built Operate Transfer) मोडेलमा व्यवसायिक भवन बनाई लिजमा लिन/दिन मिति २०७४।०२।१४ मा नेपाल ट्रष्टको कार्यालय र थामसेर्कु ट्रेकिङ्ग प्रा.लि बीच सम्झौता भएकोमा सो जग्गामा निर्मित दरवार महलको थप तल्लाको भाडा मध्यस्थ प्रकृत्यामा रहेको ।

४. काठमाडौं महानगरपालिका वडा नं. ३१ हाल ऐ.ऐ. वडा नं. २८ कमलादी स्थित कि नं. २२३५ क्षे.फ. ५-०-२-० रोपनी जग्गा तत्कालिन राजकीय सम्पत्ति कोष विभाग राजदरवारले सुवास राज काफ्लेलाई मिति २०५०।०३।०३ गते २७ वर्षको लागि लिजमा दिईएको र

सुवासराज काफ्लेले कन्सेप्ट डेभलपर्स प्रा.लि. नामक संस्था स्थापना गरी काठमाडौं प्लाजा भवन निर्माण गरी संचालन गर्दै आएकोमा सो सम्झौताको अवधि मिति २०७७।३।२ मा समाप्त भै सकेपछि कन्सेप्ट डेभलपर प्रा.लि. ले उक्त भवन यस कार्यालयलाई हस्तान्तरण नगरी बसेको कारण काठमाडौं प्लाजा भवनको मिति २०७७।३।२ देखि मिति २०७८।१।२ सम्मको भाडा रकम तथा क्षतिपूर्ति सम्बन्धमा यस कार्यालयले कन्सेप्ट डेभलपर्स प्रा.लि. समेतलाई विपक्षी बनाई काठमाडौं जिल्ला अदालतमा मुद्दा दर्ता गरेकोमा सोमा मिति २०८०।०३।११ गते मध्यस्थतामा जानुपर्ने भनी फैसला भएकोमा सो फैसला विरुद्धमा उच्च अदालत पाटनमा मिति २०८०।०६।२५ गते भवनको भाडा रकम तथा क्षतिपूर्ति समेत दिलाई पाउँ (०८०-DP-०७७८) तथा भवन मर्मत सम्भार वापतको क्षतिपूर्ति दिलाई भराई पाउँ (०८०-DP-०७७९) भन्ने थान २ पुनरावेदनपत्रहरु दर्ता गरेको र सो मा मिति २०८१।०५।०५ प्रत्यक्षी झिकाउने आदेश भई मिति २०८२।०३।०२ गते सुरु सदर हुने फैसला भएको ।

५. टाउन डेभलपर प्रा.लि.ले थप निर्माण गरेको ७ वटा सटरको भाडाको विवाद समाधानका लागि मध्यस्थको बैठकबाट सोलाई मिति २०८२।०२।३० गते निरन्तरता दिएकोमा दुबै पक्षबाट भाडा दर पेश गर्ने आदेश भएको अवस्था रहेको ।
६. श्रीकृष्ण प्रजापति समेतले जिल्ला भक्तपुर साविक निलबाराही ९(घ) राधे राधे स्थित त कि.नं. १३ र १८ को जग्गा हाम्रो हकभोगको हो भनी सम्मानित सर्वोच्च अदालतमा उत्प्रेषण समेतको रिट निवेदन (०८०-WO-०४२४) दर्ता गरेको र सो मा यस कार्यालयबाट मिति २०८०।०९।०८ मा लिखित जवाफ दर्ता गरेको र मिति २०८२।०७।१७ गते नियमित पेसी तोकिएको ।
७. का.जि.का.म.न.पा.वडा नं. २९ ठमेल स्थित कित्ता नं. ७१० को ०-७-०-२ रोपनी घरजग्गा नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषदको मिति २०७२।३।२१ को निर्णय बमोजिम नेपाल ट्रष्टको नाममा आएको सम्बन्धमा "मेरो हकभोगको घरजग्गा नेपाल ट्रष्ट संचालक समितिको मिति २०७२।३।६ को निर्णय, नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषदको मिति २०७२।३।२१ को निर्णय र मालपोत कार्यालय ढिल्लीबजारको मिति २०७२।४।११ को निर्णय बदर गराई पाउँ" भन्ने व्यहोरा उल्लेख गरी लिना गोमेशले नेपाल ट्रष्टको कार्यालय समेतलाई विपक्षी बनाई सर्वोच्च अदालतमा उत्प्रेषण परमादेशको रिट निवेदन (०७५-WO-०४१५) दर्ता गरेकोमा सो मा मिति २०८१।०१।१३ गते रिट जारी हुने फैसला भएकोमा सो फैसलाको विरुद्धमा यस कार्यालयले मिति २०८१।११।०६ गते पुनरावलोकनको निवेदन (०८१-RV-०३१५) दर्ता भएकोमा मिति २०८२।०३।१९ गते अनुमति दिने आदेश भएको अवस्था ।

८. नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेको कास्की जिल्ला वडा नं. ६ पोखरा स्थित कि.नं. १७६२ र १७६३ क्षेत्रफल करिब ४८ रोपनी सम्पूर्ण जग्गा ऐतिहासिक श्री गण्डकी सय कुण्डिय कोटिहोम विराट ज्ञान महायज्ञको पूर्व तयारीका लागि मिति २०८१।११।१५ देखि श्री मानव सेवा फाउण्डेसन नेपाललाई उपलब्ध गराउने सम्बन्धी निर्णयको विरुद्धमा अधिवक्ता भगवती पहारी समेतले यस कार्यालय समेतलाई विपक्षी बनाई श्री उच्च अदालत पोखरामा दायर गरेको रिट निवेदन (०८१-WO-०१३४) को नक्कल सहितको सूचना मिति २०८१।११।०९ गते इमेल मार्फत प्राप्त भएकोमा यस कार्यालयबाट मिति २०८१।११।२२ गते हुलाक मार्फत सो को लिखित जवाफ पठाइएको र मिति २०८२।०१।१६ गते रिट खारेज हुने आदेश भएको अवस्था।
९. नेपाल ट्रष्टको कार्यालयको स्वामित्वमा रहेको चितवन जिल्ला भरतपुर उप महानगरपालिका वडा नं. १ रत्नचोक स्थित दियालो बंगला परिसर बाहिरको कित्ता नं. १२, २० को क्षेत्रफल ६-०-११ जग्गा मिति २०७३।०४।२७ गते यस कार्यालय र कसरा जङ्गल रिसोर्ट प्रा.लि. बीच ५ वर्षको लागि लिजमा लिने/दिने गरी सम्झौता भएकोमा सो जग्गामा कसरा जङ्गल रिसोर्ट प्रा.लि. ले कुनै काम कारवाही नगरी भाडा समेत नतिरेको कारण यस कार्यालयले भाडा सम्बन्धमा श्री काठमाडौं जिल्ला अदालतमा मुद्दा दर्ता गरेको र सोमा यस कार्यालयको दावी नपुग्ने गरी फैसला भएकोमा यस कार्यालयले कसरा जङ्गल रिसोर्ट प्रा.लि. लाई विपक्षी बनाई काठमाडौं जिल्ला अदालतको फैसला विरुद्धमा उच्च अदालत पाटनमा मिति २०८०।०६।२५ गते सम्झौता बमोजिमको भाडा रकम तथा जरिवाना समेत दिलाई सम्झौता भंग गरी जग्गा खाली गरिपाउँ (०८०-DP-०७७६) तथा सम्झौता बमोजिमको कामकारवाही गर्न नपाइएकोले भाडा वापतको अग्रिम रकम तथा व्याज समेत फिर्ता दिलाई पाउँ (०८०-DP-०७७७) भन्ने थान २ पुनरावेदनपत्रहरू दर्ता गरेको र सो मा मिति २०८१।०९।०१ गते शुरू सदर हुने फैसला भएकोमा सो फैसलामा चित्त नबुझी सम्मानित सर्वोच्च अदालतमा दोहोऱ्याइ हेरी पाउँ निवेदन मिति २०८२।०३।०६ गते दर्ता भएको ।

२.३ नेपाल ट्रष्टको सञ्चालन तथा व्यवस्थापनमा हुने खर्च रकमको स्रोत

नेपाल ट्रष्ट ऐन, २०६४ को दफा २२ (१) अनुसार ट्रष्टको प्रशासनिक खर्चका लागि आवश्यक रकम नेपाल सरकारको बजेट मार्फत विनियोजन हुँदै आएको छ। नेपाल सरकारबाट विनियोजित रकमबाट ट्रष्टको प्रशासनिक खर्च नपुग हुने देखिएमा संचालक समितिले नेपाल सरकारको पूर्व स्वीकृति लिई ट्रष्टको मूल सम्पत्तिबाट बढे बढाएको रकमबाट थप प्रशासनिक खर्च गर्न सक्ने कानूनी व्यवस्था रहको छ। नेपाल ट्रष्ट नियमावली, २०६५ (संशोधन सहित) अनुसार कोषमा जम्मा भएको

रकम मध्ये ट्रष्टको सम्पत्तिबाट बढे बढाएको (व्याज आम्दानी) रकमको वार्षिक पचास प्रतिशतसम्म नेपाल ट्रष्ट संचालक समितिले र सोभन्दा बढी रकम नेपाल सरकारको पूर्व स्वीकृति लिई ट्रष्टको सम्पत्तिको संरक्षण, सम्बर्द्धन र प्रवर्द्धन गर्ने प्रयोजनको लागि कार्यक्रम स्वीकृत गरी खर्च गर्न सक्ने व्यवस्था रहेको छ।

भाग-३

सम्पत्ति विवरण

३. सम्पत्ति विवरण

३.१ ट्रष्टको आ. व. २०८१।८२ सम्मको चल अचल सम्पत्तिको विवरण

नेपाल ट्रष्ट स्थापना भएदेखि हालसम्म ट्रष्टबाट संचालित कार्यक्रम, गतिविधि र उपयोगका क्रियाकलापबाट चल तथा अचल सम्पत्ति प्राप्त हुने क्रम जारी नै रहेको छ । हालसम्म प्राप्त भएका सम्पत्तिको परिचालनबाट आय आर्जन गरी ट्रष्ट कोषमा वृद्धि हुँदै गइरहेको छ । ट्रष्ट स्थापनाकाल देखि आ. व. २०८१।८२ सम्म चल अचल सम्पत्तिको प्राप्ति र यिनको उपयोगबाट आर्जित सम्पत्तिको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

३.१.१ ट्रष्ट स्थापना हुँदाका बखत आ. व. २०६४।६५ मा प्राप्त सम्पत्तिको विवरण

सि.नं.	शीर्षक	एकाई	आ. व. २०६४।६५ (स्थापना कालमा)
१	रकम	रु.	२५,००,०००।-
२	शेयर	कित्ता	४७,७००
३	जग्गा	रोपनी	८३६

३.१.२ आ. व. २०८१।८२ सम्मको प्राप्त तथा मौज्जात चल अचल सम्पत्तिको विवरण

सि. नं.	शीर्षक	एकाई	आ. व. २०८० असार मसान्तको मौज्जात जम्मा	आ. व. २०८०।८१ मा आर्जित/वचत रकम	आ. व. २०८१ असार मसान्तको मौज्जात जम्मा	आ. व. २०८१।८२ मा आर्जित/वचत रकम	आ. व. २०८२ असार मसान्तको मौज्जात जम्मा
१	बैंक मौज्जात(ने. रु)	रु.	#१,४६,०६,१३,८७७।४२	#२८,६९,२८,७१०।६६	#१,७४,७५,४२,५८८।०८	#२६,३०,१६,५२७।७७	#२,०१,०५,५९,११५।८५
२	बैंक मौज्जात(स्टर्लिंग पाउण्ड)	£	५२,७१०।७३	१५७८।२७	५४,२८९।९७	१,३३२।२८	५५,६२२।२५
३	बैंक मौज्जात(अमेरिकी डलर)	\$	१,६४,६८७।२७	७,५३५।७३	१,७२,२२३।२१	७,८९५।०९	१,८०,११८।३०
४	नविल	कित्ता	१२,६२,२६५	-	१२,६२,२६५	-	१२,६२,२६५

	बैंकको शेयर						
५	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंकको शेयर	कित्ता	६,७५०	-	६,७५०	-	६,७५०
६	होटल डेला अन्नपूर्णको शेयर	कित्ता	३०,७२०	-	३०,७२०	-	३०,७२०
७	जग्गा	रोपनी	२१,६३३-१५-०-०	-	२१,६३३-१५-०-०	-	२१,६३३-१५-०-०

नोट: आ. व. २०८१।८२ मा आर्जित (ब्याज) रकमबाट रु. १,०७,१८,६४९।८७ स्वीकृत विभिन्न कार्यक्रमहरू संचालनमा खर्च भएको।

विदेशी मुद्रालाई नेपालीमा रुपान्तरण गरिएको रकम सहित।

३.१.३ नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेका सम्पत्ति

नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा चल अचल गरी मूलतः देहाय अनुसारका सम्पत्ति रहेका छन्।

चल सम्पत्ति

(क) मुद्रा तर्फ

नेपाल ट्रष्टको स्थापना भए देखि आ. व. २०८१।८२ को अन्त्य सम्ममा नेपाली मुद्रा र विदेशी मुद्रालाई नेपालीमा रुपान्तरण सहित जम्मा रु. २,०१,०५,५९,११५।८५ पुगेको छ। वैदेशिक मुद्राकै अवस्थामा रहेको रकम स्टर्लिंग पाउण्ड ५५,६२२।२५ र अमेरिकी डलर १,८०,११८।३० राष्ट्रिय वाणिज्य बैंकमा निक्षेप गरी राखिएको छ।

३.२ आ. व. २०८१।८२ मा प्राप्त आम्दानीको विवरण

३.२.१ अघिल्लो आ. व. को बैंक मौज्जात जिम्मेवारी सरेको आम्दानी

सि.नं.	विवरण	परिमाण	कैफियत
१	नेपाली रुपैया (ने.रु.)	१,७४,७५,४२,५८८।०८	GBP र USD लाई पनि ने. रु. मा रुपान्तरण सहित आम्दानी जनाए अनुसार
२	स्टर्लिंग पाउण्ड (£)	५४,२८९।९७	वैदेशिक मुद्रा सम्बन्धि जानकारीका लागि मात्र
३	अमेरिकी डलर (\$)	१,७२,२२३।२१	" " "

३.२.२ आ. व. २०८१।८२ मा विभिन्न शीर्षकबाट कोषमा प्राप्त आम्दानी

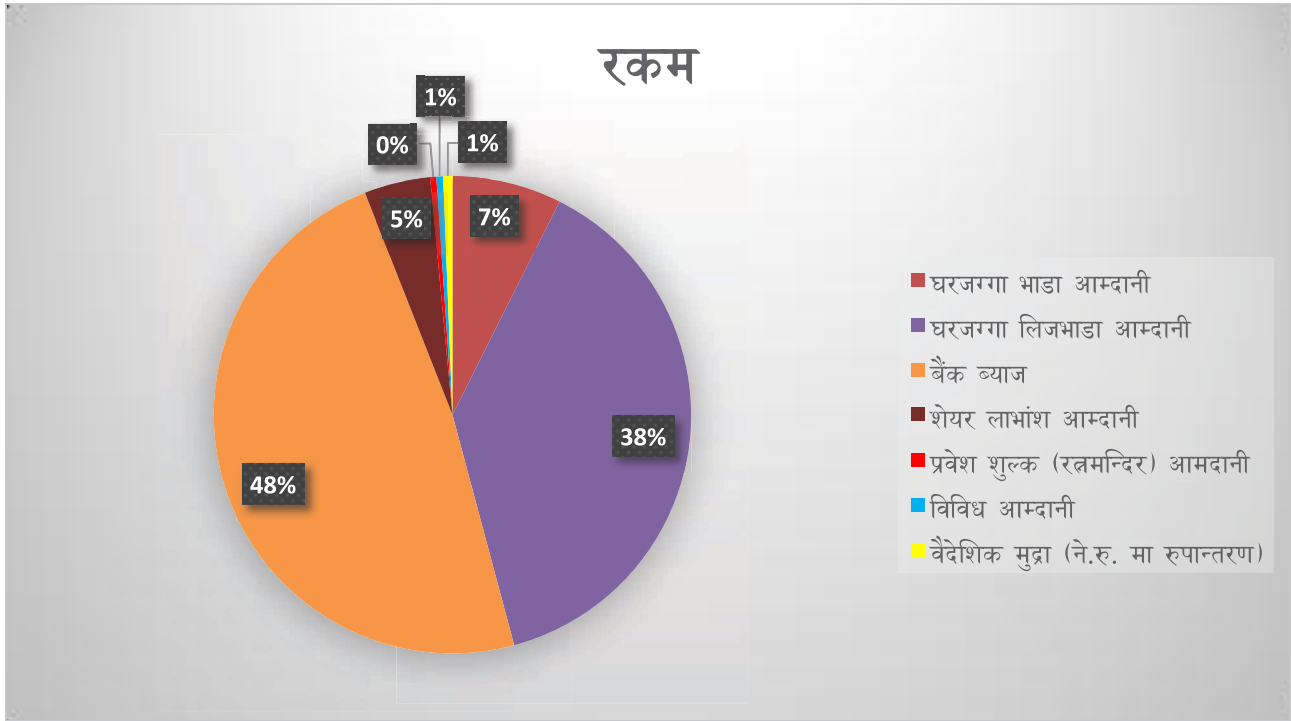
क्र.सं.	विवरण	रकम रु.	कैफियत
१	घरजग्गा भाडा आम्दानी	७,७०,१५,१६४।७०	
२	घरजग्गा लिजभाडा आम्दानी	१०,२३,७२,१०४।६९	
३	बैंक ब्याज	७,६१,६१,२६१।३५	
४	शेयर लाभांश आम्दानी	१,१९,९१,५१९।०९	
५	रत्नमन्दिर प्रवेश शुल्क	६,०१,१५०।००	
६	भरतपुर महानगरपालिकाबाट प्राप्त संग्राहलय प्रवेश शुल्क	२६,००,०७५।००	
७	अन्य विविध आम्दानी	४,६०,०२३।००	
८	वैदेशिक मुद्रा (स्टर्लिंग पाउण्ड) को निक्षेपबाट प्राप्त ब्याज	८,४२,५८२।३२*	£ १,३३२।२८ ब्याज आम्दानी
९	वैदेशिक मुद्रा (अमेरिकी डलर) को निक्षेपबाट प्राप्त ब्याज	१६,९१,२९७।४९*	\$ ७,८९५।०९ ब्याज आम्दानी
जम्मा रु.		२७,३७,३५,१७७।६०	

* आ. व. २०८१।८२ को २०८१ साउन १ र २०८२ असार मसान्तसम्ममा मौज्जात वैदेशिक मुद्राको प्राप्त ब्याज तथा मूलधनमा नेपाल राष्ट्र बैंकको वैदेशिक मुद्रा सटही दरमा भएको परिवर्तित दर अनुसारको परिवर्तित आम्दानी ।

नोट: आ. व. २०८१।८२ मा विभिन्न बैंकमा मौज्जात रकमको ब्याज आम्दानीबाट प्रचलित नेपाल ट्रष्ट सम्बन्धी कानूनमा भएको व्यवस्था बमोजिम नेपाल ट्रष्टको सम्पत्ति संरक्षण, सम्बर्द्धन, प्रवर्द्धन सम्बन्धि कार्यक्रम गर्दा तथा बैंक कमिसन र ब्याज कर वापत रु. १,०७,१८,६४९।८७ खर्च भएको छ। साथै गत विगतको पेशकी रु. २,९५,०००।०० कायमै रहेको छ ।

नोट: बर्षान्तमा उक्त आ.व. (२०८१।८२) मा प्राप्त हुनुपर्ने भाडा/लिजभाडा वापतको रु. ५६,३५,५१२ उठ्न बाँकी (बक्यौता) रहेको।

विभिन्न शिर्षकमा प्राप्त आम्दानी पाई चार्टमा

आ. व. २०८१/८२ को आम्दानी

३.३ आ. व. २०८१।८२ सम्म बचत रहेको विदेशी मुद्राको विवरण

ट्रष्ट कोषमा प्राप्त/आर्जित वैदेशिक मुद्राहरु देहाय वमोजिम रहेको र वैदेशिक मुद्रामा बैंक खाता खोली बचत गर्ने गरिएको छ।

वैदेशिक मुद्रा	आ. व. २०७९/८० को असार मसान्तको मौज्जात जम्मा	आ. व. २०८०।८१ मा प्राप्त ब्याज	आ. व. २०८०।८१ को अन्त्यमा जम्मा	आ.व. २०८१।८२ मा प्राप्त ब्याज	आ. व. २०८१।८२ को अन्त्यमा जम्मा	कैफियत
स्टर्लिंग पाउण्ड (£)	५२,७१०।७३	१,५७८।२७	५४,२८९।९७	१३३२।२८	५५,६२२।२५	राष्ट्रिय बाणिज्य बैंकमा रहेको।
अमेरिकी डलर (\$)	१,६४,६८७।२७	७,५३५।७३	१,७२,२२३।२१	७८९५।०९	१,८०,११८।३०	राष्ट्रिय बाणिज्य बैंकमा रहेको।

३.४ आ. व. २०८१।८२ को अन्त्यमा कोषमा प्राप्त कुल आम्दानी रकम

क्र.सं.	विवरण	रकम	कैफियत
१	अघिल्लो आ. व. को बैक मौज्जात जिम्मेवारी सरेको	१,७४,७५,४२,५८८।०८	GBP र USD लाई पनि ने. रु. मा रुपान्तरण सहित आम्दानी जनाए अनुसार।
		£ ५४,२८९।९७	
		\$ १,७२,२२३।२१	
२	आ. व. २०८१।८२ मा विभिन्न शीर्षकबाट कोषमा प्राप्त आम्दानी रकम	२७,३७,३५,१७७।६०	विदेशी मुद्राको प्राप्त ब्याज तथा मूलधनमा उक्त आ.व.को सुरु देखि अन्त्यमा भएको ने. रु. को विनिमय दर परिवर्तन अनुसारको रकम सहित।
		£ १३३२।२८	ब्याज वापत
		\$ ७८९५।०९	ब्याज वापत
३	आ. व. २०८१।८२ को अन्त्यसम्ममा जम्मा रकम	रु.२,०१,०५,५९,११५।८५	नेरु. तथा GBP र USD को नेरु. मा रुपान्तरण सहित।
		£ ५५,६२२।२५	
		\$ १,८०,११८।३०	

३.५ आ. व. २०८१।८२ मा धरौटी शीर्षकको आय-व्यय विवरण

क्र.सं.	गत वर्षको जिम्मेवारी सरेको धरौटी रकम (रु.)	आ. व. २०८१/८२ मा प्राप्त धरौटी रकम (रु.)	आ. व. २०८१/८२ मा जम्मा फिर्ता धरौटी रकम (रु.)	आ. व. २०८१/८२ को अन्त्यमा धरौटी बाँकी (रु.)
१	१५,३६,१८७।००	२,१२,७०८।००	१,४९,४३१।००	१५,९९,४६४।००

नोट: धरौटीको प्रमाणित विवरण अनुसूची ७ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

३.६ आ. व. २०८१।८२ मा नेपाल सरकारबाट विनियोजित बजेट तथा खर्चको विवरण

विवरण/ब.उ.शी.नं.	स्वीकृत वार्षिक बजेट (रु.)	निकास (रु.)	खर्च (रु.)
पूँजीगत खर्च तर्फ/ ३०१०३०११४	११,४०,०००।००	७,९०,६५५।००	७,९०,६५५।००
चालु खर्च तर्फ/ ३०१०३०११३	५,५१,३७,०००।००	४,७९,४६,८२१।७३	४,७९,४६,८२१।७३

नोट: नेपाल सरकार तर्फको बजेट तथा खर्च (आय-व्यय) को विवरण अनुसूची ४ र ५ मा देखाइएको छ।

नेपाल ट्रष्ट कोषबाट आ. व. २०८१/८२ मा विभिन्न कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा तथा कर दाखिला वापत रु. १,०७,१८,६४९।८७ खर्च भएको छ। यस रकमबाट ट्रष्ट स्वामित्वका सम्पत्तिको संरक्षण तथा उपयोग गर्ने सम्बन्धी विविध कार्यक्रमहरू संचालन गरिएका छन्। नेपाल ट्रष्ट कोष तर्फको आय-व्यय को विवरण अनुसूची ६ मा संलग्न छ।

३.७ आ. व. २०८१।८२ सम्मको बेरुजुको अवस्था :

अधिल्लो आ. व. सम्मको बेरुजु रु.	आ.व.२०८१/८२ मा फछ्यौट रु.	आ. व. २०८१/८२ मा कायम बेरुजु रु.	आ.व. २०८१/८२ सम्म कायम भएको बेरुजु रु.	कैफियत
१४,३६,०८,४०७/००	-	५७,५०,४९३/२३	१४,९३,५८,९००/२३	अधिकांश बेरुजु भाडा असुलीसँग सम्बन्धित रहेको र सो विषय विभिन्न अदालत/न्यायिक निकायमा विचारधिन रहेकोले फैसला पछि एकिन हुने।

नोट: बेरुजुको प्रमाणित विवरण अनुसूची ८ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

३.८ आ. व. २०८१।८२ को लेखापरीक्षण

नेपाल ट्रष्टको कार्यालयको आ. व. २०८१।८२ को अन्तिम लेखापरीक्षण कार्य सम्पन्न भएको छ।

३.९ आ. व. २०८१।८२ को आय-व्यय विवरण

नेपाल ट्रष्टको कार्यालयको आ. व. २०८१।८२ को आय-व्ययमा नेपाल सरकारबाट वार्षिक बजेटको रूपमा प्राप्त चालु र पूँजीगत तर्फको आय-व्यय तथा ट्रष्ट कोष तर्फको आय-व्यय विवरणको अन्तिम लेखापरीक्षण महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट सम्पन्न भएको छ। आ. व. २०८१।८२ मा स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसूची ३, चालु खर्च सम्बन्धी विवरण अनुसूची ४, पूँजीगत खर्च सम्बन्धी विवरण अनुसूची ५, नेपाल ट्रष्ट कोष तर्फको आय-व्यय विवरण अनुसूची ६ तथा धरौटी तर्फको विवरण अनुसूची ७ मा संलग्न गरिएको छ।

आ. व. २०८१।८२ को लागि नेपाल सरकारबाट चालूतर्फ ब. उ. शी. नं. ३०१०३०११३ मा रु. ५,५१,३७,०००।- विनियोजन भएकोमा रु. ४,७९,४६,८२१।७३ खर्च भएको छ। पूँजीगततर्फ ब. उ. शी. नं. ३०१०३०११४ मा रु. ११,४०,०००।- विनियोजन भएकोमा रु. ७,९०,६५५।- खर्च भएको छ। चालु तथा पूँजीगत गरी जम्मा रु. ५,६२,७७,०००।- रकम विनियोजन भएकोमा रु. ४,८७,३७,४७६।७३ खर्च भएको देखिन्छ। नेपाल सरकारबाट प्राप्त बजेट रकमबाट गरिएको आ. व. २०८१।८२ को खर्चको विस्तृत विवरण अनुसूची ४ र अनुसूची ५ मा समावेश गरिएको छ।

(ख) शेयर तर्फ

आर्थिक वर्ष २०७६।७७ मा नविल बैंकको कूल शेयर ७,९७,३०७ कित्ता रहेकोमा आ. व. २०७७।७८ मा उक्त बैंकबाट बोनस बापत २,६७,८९५ कित्ता प्राप्त भएको र पुनः आ. व. २०७८।७९ मा बोनस बापत नै १,९७,०६३ कित्ता प्राप्त भई उक्त आ. व. को अन्त्य सम्ममा

१२,६२,२६५ कित्ता पुगेको थियो । आ. व. २०७९/८० को लागि उक्त बैंकबाट नगद लाभांश मात्र प्राप्त भएकोले यस आ. व. को अन्त्यमा समेत नबिल बैंकको कुल शेयर १२,६२,२६५ कित्ता नै कायम भएको छ भने होटेल डेला अन्नपूर्णको शेयर ३०,७२० कित्ता र राष्ट्रिय वाणिज्य बैंकको शेयर ६,७५० कित्ता नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेको छ। यी मध्ये सुचिकृत कम्पनी (नबिल बैंक लि.) को शेयरको विवरण नेपाल ट्रष्टको नाममा अभौतिक (डिम्याट) खाता खोली सुरक्षित गरिएको छ।

३.१० आ. व. २०८१।८२ सम्ममा प्राप्त भएको शेयरको विवरण

क्र. सं	संस्थाको नाम	आ.व. २०७९।८० सम्मको कुल कित्ता संख्या	आ. व. २०७९।८० मा प्राप्त बोनस	आ. व. २०८०।८१ सम्ममा कुल कित्ता संख्या	आ. व. २०८०।८१ मा प्राप्त बोनस	आ.व.२०८१।८२ सम्ममा कुल कित्ता संख्या
१	नबिल बैंक लिमिटेड	१२,६२,२६५	-	१२,६२,२६५	-	१२,६२,२६५
२	होटल डेला अन्नपूर्ण	३०,७२०	-	३०,७२०	-	३०,७२०
३	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	६,७५०	-	६,७५०	-	६,७५०

नोट: आ. व. २०८१।८२ मा कुनै पनि संस्थाबाट बोनस शेयर प्राप्त नभएको तर नबिल बैंकबाट नगद लाभांश प्राप्त भएको।

अचल सम्पत्ति

(क) जग्गा जमिन तर्फ

नेपाल ट्रष्टको स्थापना भएपछि आ. व. २०८१।८१ को अन्त्य सम्ममा देशको १२ जिल्लामा कूल २१,६३३-१५-०-० रोपनी जग्गा यसको स्वामित्वमा आइसकेको छ । प्राप्त केही जग्गाहरुमा ऐतिहासिक तथा व्यवसायिक महत्वका भौतिक संरचनाहरु समेत रहेका छन् । भौतिक संरचना समेत रहेका जग्गाहरुको विवरण अनुसूची ९ मा रहेको छ भने आ. व. २०८१।८२ सम्ममा सघन रुपमा सम्पत्ती खोजविन कार्यक्रम सम्पन्न गरिएका जिल्लाहरुसहितको संकेत नक्सा अनुसूची १० मा प्रस्तुत गरिएको छ । आ. व. २०८१।८२ मा ६ वटा जिल्लाहरु (भोजपुर, धनकुटा, तेह्रथुम, जुम्ला, सुर्खेत र कालिकोट) मा खोजविन कार्य सम्पन्न गरिएको थियो ।

३.११ आ. व. २०८१।८२ सम्ममा प्राप्त जग्गा जमिनको जिल्लागत संक्षिप्त विवरण

(१) काठमाडौं

क्र.सं.	तत्कालीन न.पा./गा.वि.स.	कित्ता संख्या	क्षेत्रफल (रोपनीमा)	कैफियत
१	काठमाडौं महानगरपालिका-३, महाराजगंज	१	१-७-०-१	
२	बालाजु-८क (साविक ईचङ्गु गा.वि.स.)	२७	१०-६-१-०	
३	काठमाडौं महानगरपालिका-१२, टेकु	२	१९-१२-०-०	
४	काठमाडौं महानगरपालिका-१३, ताहाचल	१२	६२-१-२-३	
५	काठमाडौं महानगरपालिका-१६, बालाजु	४	१२२-१५-३-३	
६	काठमाडौं महानगरपालिका-२९, सामाखुसी	४	०-९-०-०	
७	साविक शेषनारायण गा. वि. स.-२, फर्पिङ	१	६६-१२-०-०	
८	काठमाडौं, सतुङ्गल -१क	१	१-६-१-०	
९	काठमाडौं, मातातीर्थ -१ क, ख	३४	५९-१-३-०	
१०	थानकोट-४ क, ख, ग, महादेवस्थान	४३	१०२-०-३-०	
११	काठमाडौं महानगरपालिका-१, दरबारमार्ग	१	१-१४-१-०	
१२	काठमाडौं महानगरपालिका-२, लाजिम्पाट	३	६-१३-०-१	
१३	काठमाडौं महानगरपालिका-३१, कमलादी	३	८-१-०-०	
१४	गोकर्णेश्वर न. पा., गोकर्ण राजनिकुंज क्षेत्र	१५	४०४१-१०-१-२	
१५	साविक साँखु गा.वि.स.-८ज	२	२-३-१-०	
१६	काठमाडौं महानगरपालिका-३क, कालिमाटी	१	३-७-०-०	नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद् को निर्णयबाट नेपाल ट्रष्टको नाममा ल्याउने निर्णय भएको र सो निर्णय विरुद्धको मुद्दा अदालतमा विचाराधिन रहेको
१७	काठमाडौं महानगरपालिका-३१ कमलादी	१	०-१४-०-०	नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद् को निर्णयबाट नेपाल ट्रष्टको नाममा ल्याउने निर्णय भएको र सो निर्णय

नेपाल ट्रेडको कार्यालय कमलादी, काठमाडौंको आ.व. २०८१।८२ को वार्षिक प्रतिवेदन

				विरुद्धको मुद्दा अदालतमा विचाराधिन रहेको
जम्मा			४,५१३-७-२-२	

(२) भक्तपुर

क्र.सं.	स्थान	कित्ता संख्या	क्षेत्रफल(रोपनी)	कैफियत
१	कटुञ्जे गा.वि.स.-९ ख	१	१०८-२-१-०	
२	मध्यपुर ठिमी न.पा., निलवाराही बोडे (राधेराधे)	५	५-३-२-०	नेपाल सरकार मन्त्रि परिषद् को निर्णयबाट नेपाल ट्रेडको नाममा ल्याउने निर्णय भएको र सो निर्णय विरुद्धको मुद्दा अदालतमा विचाराधिन रहेको

(३) ललितपुर

१	गोदामचौर गा.वि.स.-१, गोदामचौर	१०	८-१०-३-०	
---	-------------------------------	----	----------	--

(४) नुवाकोट

१	थानसिङ्ग गा.वि.स.-१, थानसिङ्ग	१०	१७२-२-०-०	
२	गणेशस्थान गा.वि.स.-२, माछापुखरी	४	२-८-३-२	
३	थानसिङ्ग गा.वि.स.-१, थानसिङ्ग बगौँचा	६	६५-११-०-२	
जम्मा			२४०-६-०-०	

(५) धनकुटा

१	धनकुटा नगरपालिका, चुलिवन	१	१९४-०-०-०	
---	--------------------------	---	-----------	--

(६) मकवानपुर

१	हेटौँडा उपमहानगरपालिका, भुटनदेवीमार्ग	१	२६-१-०-३	
---	---------------------------------------	---	----------	--

(७) काभ्रेपलाञ्चोक

१	पाँचखाल गा.वि.स. ३,	२	९-१५-३-१	
---	---------------------	---	----------	--

(८) सिन्धुपाल्चोक

१	पाँचपोखरी थाङ्गपालधाप गा.वि.स.-४	४	२७-१३-१-१	
---	----------------------------------	---	-----------	--

(९) सुर्खेत

१	लाटीकोइली गा.वि.स. ४ (च)	१	४५७-७-०-२	३४-७-४.७५ विगाहा
---	--------------------------	---	-----------	------------------

(१०) कास्की

१	पोखरा उ.म.न.पा.-६,७, लेक साइड	९	१७४-४-२-०	
---	-------------------------------	---	-----------	--

(११) चितवन

१	भरतपुर न.पा. ३	१६	७६७-११-१-१	५७-१३-७ विगाहा
---	----------------	----	------------	----------------

(१२) धादिङ

१	धादिङ छत्रेदेउराली ८(अ)	१	१५,१०१-११-२-१	
---	-------------------------	---	---------------	--

३.१२ आ. व. २०८१।८२ सम्ममा प्राप्त जग्गा जमिनको जिल्लागत परिमाणात्मक विवरण

नेपाल ट्रष्टको नाममा आर्थिक वर्ष २०८१।८२ को अन्त्य सम्ममा प्राप्त हुन आएको अचल सम्पत्ति (जग्गा जमिन) को जिल्लागत परिमाणात्मक विवरण तल तालिकामा देखाइएको छ।

क्र.सं.	स्थान	क्षेत्रफल (रोपनी)	कैफियत
१	काठमाडौं	४,५१३-७-२-२	कमलादीको १४ आना र कालिमाटीको ३-७-०-० जग्गाको लालपुर्जा आउन बाँकी
२	भक्तपुर	११३ -५-३-०	भक्तपुर राधेराधेको ५-३-३-० (५ वटा कित्ता) जग्गाको लालपुर्जा आउन बाँकी
३	ललितपुर	८-१०-३-०	
४	नुवाकोट	२४०-६-०-०	
५	धनकुटा	१९४-०-०-०	
६	मकवानपुर	२६-१-०-३	
७	काभ्रे	९-१५-३-१	
८	सिन्धुपाल्चोक	२७-१३-१-१	
९	सुर्खेत	४५७-७-०-२	
१०	कास्की	१७४-४-२-०	
११	चितवन	७६७-११-१-१	
१२	धादिङ	१५,१०१-११-२-१	
जम्मा		२१,६३३-१५-०-०	

३.१३ अचल सम्पत्ति (जग्गा-जमिन/भौतिक संरचना) उपयोग सम्बन्धी विवरण

नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेका जग्गा जमिन र भौतिक संरचनाहरू प्रचलित कानून अनुसार ट्रष्टलाई फाइदा हुने गरी भाडा/लिजभाडामा दिने साथै पर्यटकीय र व्यावसायिक कार्य संचालन गर्न

सकिने व्यवस्था रहेको छ । सोही व्यवस्था बमोजिम ट्रष्टकोषमा आम्दानी हुने गरी तपसील बमोजिमका सम्पत्ति भाडा/लिजभाडा तथा पर्यटन प्रवर्द्धन हुने गरी उपयोगमा लिएको छ ।

भाडा/लिजभाडाबाट आय आर्जन हुने गरी उपयोगमा लिएका सम्पत्तिको विवरण

क्र. सं.	सम्पत्तिको नाम	स्थान	कित्ता नं.	क्षेत्रफल	भाडा/लिज लिने निकाय/संस्था	सम्झौताको म्याद समाप्त हुने मिति	भाडा रु.	हालको अवस्था
१	आँपटारी स्थित जग्गा	भरतपुर चितवन	१२२२०	६-०-११ विघा	कसरा जगल रिसोर्ट प्रा.लि.	२०७८/४/३१	-	भाडा असुलीका लागि जिल्ला अदालतमा मुद्दा दायर गरिएकोमा सोमा यस कार्यालयको दावी नपुग्ने फैसला भएकोले उच्च अदालतमा पुनरावेदन गरिएकोमा सुरु सदरको फैसला भएको
२	रत्न चोक स्थित जग्गा	पोखरा ७ कास्की	३०	१-१२-१-० रोपनी	प्लेटिनम होटल प्रा.लि.	२०७८/३/३१	-	भाडा तथा जरिवाना असुलीमा जिल्ला अदालतको भाडा मात्र पाउने फैसला विरुद्ध उच्च अदालतमा पुनरावेदन गरिएकोमा सुरु सदरको फैसला भएको ।
३	काठमाडौं प्लाजा भवन	कमलादी, काठमाडौं	२२३५	५-०-२-० रोपनी	काठमाडौं महानगर पालिका	२०८१ साल	मासिक ६० लाख ५० हजार	नेपाल सरकार म. प. बाट लिजभाडामा दिने निर्णय भए बमोजिम काठमाण्डौं म.न.पा. सँग सम्झौता भई लिजमा लागेको ।
४	दरबारमार्ग स्थित दरबारमल	काठमाडौं १, काठमाडौं	४६०६	१-१४-१-० रोपनी	थामसेर्कु ट्रेकिङ्ग प्रा.लि.	वि.सं. २१०४/०२/१४	हाल वार्षिक ४ करोड ५० लाख	थप तला निर्माण गरी उपभोग गरेकोले सोको भाडा असुली सम्बन्धी विवाद मध्यस्थतामा गएकोमा ट्रष्टको विपक्षमा फैसला भएको
५	तहाचल सोल्टीमोड स्थित जग्गा	काठमाडौं १३, काठमाडौं	१८, १९ र २०	४-४-३-३ रोपनी	थामसेर्कु ट्रेकिङ्ग प्रा.लि.	२०७४ साल देखि ३० वर्षको लागि	हाल वार्षिक ६ लाख	नक्सा पास गरी निर्माण सुरु हुने क्रममा रहेको र निर्माण चरणको दररेट अनुसारको भाडा प्राप्त भएको ।
६	टेकु बिजनेस पार्क	काठमाडौं २, काठमाडौं	६ र १७	२१-९-०-० रोपनी	टाउन डेभलपर प्रा.लि.	वि.सं. २०८३/१२/२६	वार्षिक ५० लाख	

नेपाल ट्रष्टको कार्यालय कमलादी, काठमाडौंको आ.व. २०८१।८२ को वार्षिक प्रतिवेदन

७	गोकर्ण राजनिकु उजस्थित भौतिक संरचना र जग्गा	गोकर्णेश्वर नगरपालिका, काठमाडौं	१४ र १५	२७९२-०-३-१ रोपनी	गोकर्ण फरेष्ट रिसोर्ट प्रा.लि.	सन २०५० अगस्ट १४	वार्षिक US\$ ३,२७,६०० १-	
८	लाजिम्पाट स्थित श्रीनिवास बंगला रहेको घर जग्गा	काठमाडौं २, काठमाडौं	४०३,४० ४ र ४९५	६-१३-०-१ रोपनी	केन्द्रिय अनुसन्धान न ब्युरो	२०८२ आपाढ मसान्तसम्म	मासिक १,५४,००० १-	लिजमा दिने सोच रहेको र हाल नेपाल प्रहरीको केन्द्रिय अनुसन्धान ब्युरोले कार्यालय संचालन गरी रहेको।
९	चुलीवन स्थित जग्गा	धनकुटा नगरपालिका ७	१८९	१३४-०-०-० रोपनी	निजामती आवासीय विद्यालय	२०७६ मंसिर मसान्तसम्म	वार्षिक २ लाख	सरकारी दररेट अनुसार वार्षिक भाडा रु.२४ लाखका दरले नवीकरणका लागि पत्राचार गरिएको।
१०	तहाचल रेडक्रस मार्ग स्थित हिमशैल भवन	काठमाडौं १३	६५	८ रोपनी	भुमी समस्या समाधान आयोग	२०८२ आपाढ मसान्तसम्म	मासिक रु. ३,३३,९४९ १-	-
११	तहाचल रेडक्रस मार्ग स्थित हिमशैल भवन	काठमाडौं १३	६५	१० रोपनी	वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन कार्यालय	२०८२ आपाढ मसान्तसम्म	मासिक रु.२,७८,६०६ १-	-
१२	तहाचल रेडक्रस मार्गस्थित भवन	काठमाडौं १३	१३ र १४	१६-१०-३-१ रोपनी	वैदेशिक रोजगार कार्यालय	२०८२ आपाढ मसान्तसम्म	मासिक रु. ६,८३,२४७ १-	वैदेशिक रोजगार कार्यालय बसिरहेको।
१३	कमलादी स्थित जग्गा	काठमाडौं	३१	२-१२-०-०	काठमाडौं महानगर पालिका	अल्पकालका लागि	मासिक ९०,७२० १-	काठमाडौं महानगर पालिकाले सवारी पार्किंगमा प्रयोग गरेको

आय आर्जन सहित पर्यटन प्रवर्द्धन हुने गरी उपयोगमा लिएको सम्पत्तिको विवरण

क्र.सं.	सम्पत्तिको नाम	स्थान	कित्ता नं.	क्षेत्रफल	सम्पत्तिको प्रवर्द्धन गर्ने निकाय/संस्था	प्रवर्द्धन कार्यको अवधि	भाडा दर रु.	हालको अवस्था
१	कास्कीस्थित रत्नमन्दिरको परिसर	तालछेउ, पोखरा	१३ र १४	१६-१०-३-१ रोपनी	नेपाल ट्रष्टको कार्यालय	निरन्तर चलीरहने	विक्री टिकट अनुसारको आमदानी रकम	मिति २०८०।२।१५ देखि सर्वसाधारणबाट अवलोकनका लागि स-शुल्क खुल्ला गरिएको।
२	चितवनस्थित दियालो बंगला र परिसर	आँपटारी, भरतपुर	१,२,५, २२	उल्लेखित कित्ताको केहि क्षेत्र	नेपाल ट्रष्टको कार्यालय र भरतपुर महानगर पालिका	निरन्तर चलीरहने	विक्री टिकट अनुसारको आमदानी रकमको ५०%	मिति २०८१।३।२३ देखि सर्वसाधारण बाट अवलोकनका लागि स-शुल्क खुल्ला गरिएको।

(ख) भौतिक संरचना तर्फ

नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा उपत्यकाभित्रका जग्गा जमिनमा अवस्थित भौतिक संरचनाहरूमा काठमाडौं कमलादी स्थित काठमाडौं प्लाजा भवन, दरबारमार्ग स्थित दरबारमल, तहाचल स्थित हिमशैल भवन लगायतका संरचना, टेकु बुद्धबारी स्थित विजनेस पार्क भवन, लाजिम्पाट स्थित श्रीनिवास बंगला, गोकर्ण राजनिकुञ्ज स्थित जग्गामा रहेको गोकर्ण फरेस्ट रिसोर्ट मुख्य रूपमा रहेका छन् । अन्यस्थान र जिल्लाहरू कास्की पोखरा स्थित ऐतिहासिक रत्नमन्दिर, चितवन भरतपुर स्थित दियालोबंगला सहितको संरचनाहरू र मकवानपुर हेटौडास्थित कान्ति इश्वरी गृह लगायतका संरचनाहरू पनि छन् ।

(ग) ऐतिहासिक तथा पुरातात्विक सामानहरू तर्फ

पोखरास्थित रत्नमन्दिर, भरतपुरस्थित दियालो बंगला र हेटौडास्थित कान्ति इश्वरीगृह भवनमा तत्कालीन राजपरिवारले प्रयोगमा ल्याएका विभिन्न सर-सामानहरूको सुरक्षा तथा संरक्षण प्रदान गरिदै आएको र उक्त भवनहरूमा सुरक्षित रूपमा राखिएको छ भने उक्त सामानहरूको परिमाण र हालको अवस्थाको बारेमा सम्बन्धित ईकाइ कार्यालयहरूमा लिखित रूपमा संग्रह गरिएको छ ।

(घ) वन, वनस्पति र जैविक विविधता तर्फ

नेपाल ट्रष्ट स्वामित्वको गोकर्ण राजनिकुञ्ज जंगल, सुर्खेत स्थित लाटी कोइलीको जंगल, दियालो बंगला परिसर वरिपरिको जंगल, नुवाकोट थानसिङ्ग स्थित आँपलिचिको बगैचा र जंगल, दियालो बंगला परिसरको बाटिका, रत्नमन्दिर परिसरको बाटिका र कान्ति इश्वरी गृह परिसरको बाटीकामा रहेका

विभिन्न प्रजातिका वन वनस्पतिहरू स्याहर-सम्भार/रेखदेख सहित संरक्षण गरिएको छ । उक्त स्थानमा पर्यावरण सहितका हरियाली प्रवर्द्धन, जैविक विविधता संरक्षण र वातावरणीय सन्तुलनका कार्यमा समेत योगदान पुर्याउँदै आई रहेको छ ।

भाग ४

आ. व. २०८१/८२ मा सम्पादित कार्यहरू तथा प्राप्त उपलब्धिहरू

४. सम्पादित कार्य तथा उपलब्धी

४.१ सम्पादित कार्यहरू

नेपाल ट्रष्टको कार्यालयको लागि आ. व. २०८१।८२ मा नेपाल सरकार तर्फको चालु र पुँजीगत गरी रु. ५,५१,३७,०००।०० को बजेट/कार्यक्रम विनियोजित रहेको थियो। साथै नेपाल ट्रष्ट कोष तर्फको वार्षिक ब्याज आमदानी बाट प्रचलित कानुनि प्रावधानको सिमा भित्र रही नेपाल ट्रष्टको सम्पति संरक्षण, संवर्द्धन, प्रवर्धन तथा अध्ययन मूल्यांकनका कार्यहरू गर्न विनियोजन भए अनुसार केही कार्यक्रम सम्पादन भएका छन्। नेपाल सरकार तर्फको वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रमको प्रगति लक्ष्य अनुसार कै र ट्रष्ट कोष तर्फको प्रगति मध्यमस्तरको रहेको देखिन्छ।

४.२ प्राप्त उपलब्धिहरू

यस अवधिमा प्राप्त मुख्य उपलब्धिहरू देहाय अनुसार रहेका छन्:

- आ. व. २०८१/८२ मा बैंक ब्याज, लिजभाडा/ भाडा, धितोपत्र लाभांश, प्रवेश शुल्क लगायतबाट ने.रु. करिब २६ करोड, ब्रिटिस पाउण्ड १,३३२।२८ तथा अमेरिकन डलर ७,८९५।०७ ट्रष्ट कोषमा आम्दानी गरिएको छ।
- यस अवधिमा ट्रष्ट संचालक समितिको ६ (छ) वटा बैठक बसी ट्रष्ट संचालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धि विभिन्न निर्णय भएको।
- चितवनस्थित ऐतिहासिक दियालो बंगला परिसरमा फेंसिंग कार्य, बंगला तथा नानिगंजको छाना फेर्ने/मर्मत गर्ने कार्य सम्पन्न।
- कास्कीस्थित रत्नमन्दिरमा स्ट्रिमरबोट प्रदर्शन कक्ष तथा शौचालय निर्माण, कार्यहरू सम्पन्न गरिएको छ।
- संचालक समितिको निर्णय अनुसार ताहाचल स्थित हिमशैल भवनको आंशिक भाग भाडामा लगाइएको।
- नेपाल ट्रष्ट अन्तर्गत विभिन्न स्थानमा रहेका जग्गा जमिन/भौतिक संरचना तथा ऐतिहासिक सम्पदाहरूको रेखदेख लगायत मर्मत सम्भारका कार्य गरिनुको साथै आवश्यकता अनुसार अनुगमन तथा निरीक्षण कार्य गरिएको।
- नेपाल ट्रष्ट स्वामित्वमा रहेको कमलादीस्थित जग्गा स्थायी रूपमा उपयोगमा नलाग्दा सम्म काठमाडौं महानगरपालिकाले सवारी साधन पार्किङ गर्ने गरी भाडामा दिने निर्णय भए अनुसार भाडामा लगाइएको।
- नेपाल ट्रष्टको इकाई कार्यालय, गोकर्णको कार्यालय भवन मर्मत सम्भारका कार्य गरिएको।
- ६ जिल्ला (भोजपुर, धनकुटा, तेह्रथुम, जुम्ला, सुर्खेत र कालिकोट) मा सघन रूपमा सम्पति खोजविन कार्य सम्पन्न गरिएको।

- कान्ति इधरीगृह परिसर वाटिकामा रहेका वनस्पति प्रजातिहरूमा पहिचान सहितको लेबलिंग बोर्डहरू राख्ने कार्य भएको साथै रत्नमन्दिर परिसर र दियालो बंगला परिसर वाटिकामा रहेका थप लेबलिंग गर्नुपर्ने वनस्पति प्रजातिहरूको सर्वेक्षण तथा अध्ययन गरी संख्या तथा विवरण तयार भएको ।
- ऐनको प्रावधान बमोजिम वार्षिक प्रतिवेदन तथा अद्यावधिक सम्पत्ति विवरण अभिलेख तयार गरी प्रकाशन गरिएको ।
- नेपाल ट्रष्टको कार्यालय र भरतपुर महानगरपालिका बीच “नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेका ऐतिहासिक एवं साँस्कृतिक महत्वका सम्पदा अवलोकन तथा संचालन कार्यविधि, २०८०” को अधीनमा रही भरतपुर महानगरपालिका वडा नं. १ आँपटारीस्थित नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेको दियालो बङ्गला दरबार तथा परिसर संग्रहालयका रूपमा आमनागरिकलाई खुल्ला गरी संचालन गर्ने मिति २०८०/१२/०९ को सम्झौता बमोजिम मिति २०८१/०३/२३ देखि खुल्ला भई निरन्तर रूपमा राजस्व संकलन भईरहेको ।
- नेपाल ट्रष्ट स्वामित्वको काठमाडौं महानगरपालिका, लाजिम्पाटस्थित श्रीनिवास भवन र सोले चर्चेको जग्गा लिज भाडामा नलाग्दासम्म अल्पकालीन रूपमा मिति २०८१ असार मसान्तसम्म प्रयोग गर्ने गरी कार्यालय प्रयोजनका लागि केन्द्रिय अनुसन्धान ब्यूरो (CIB) लाई भाडामा दिने निर्णय भए अनुसार सम्झौता गरी भाडामा लगाइएको ।
- नेपाल ट्रष्ट अन्तर्गत विभिन्न स्थानमा रहेका जग्गा जमिन तथा भौतिक संरचना तथा ऐतिहासिक सम्पदाहरूको रेखदेख र स्याहार-सम्भार तथा आवश्यकता अनुसार अनुगमन तथा निरीक्षण कार्य गरिएको ।
- नेपाल ट्रष्ट स्वामित्वमा रहेको सुर्खेत लाटीकोइलीस्थित वनजंगल सहितको जग्गामा विद्युत लाईन विस्तारको क्रममा कटान भएका काठदाउरा लिलाम विक्री प्रक्रियाको अन्तिम चरणमा रहेको ।
- नेपाल ट्रष्ट स्वामित्वमा रहेको गोकर्ण राजनिकुञ्जको सुरक्षाकर्मी (नेपाली सेना) ले प्रयोग गरेको थप विद्युत मिटर बन्द गर्न लगाई उच्च बिद्युत महसुलको भार न्यून हुने व्यवस्था गरिएको ।
- गोकर्ण राजनिकुञ्जमा कटान, मुल्यांकन भएका काठदाउरा लिलामी विक्री सम्पन्न गरिएको र थप जोखिमयुक्त रुखहरू नापजाँच गरी कटानका लागि मूल्यांकन गर्ने काम भईरहेको ।
- गोकर्ण राजनिकुञ्ज भित्र भलपानीले बगाई थुपारेको बालुवा न्यूनतम मूल्याङ्कन गराई निकाल्ने र थुपार्ने कार्य सम्पन्न गरिएको ।
- हेटौडास्थित कान्ति इधरीगृहमा रंगरोगन तथा मर्मत कार्य गरिएको ।
- रत्नमन्दिर परिसर र दियालो बंगला परिसर वाटिकामा रहेका वनस्पति प्रजातिहरूमा पहिचान सहितको लेबलिंग बोर्डहरू राख्ने कार्य भएको ।
- ऐतिहासिक रत्नमन्दिर परिसरको कम्पाउण्डवाल निर्माण/मर्मत तथा यसको अवलोकनमा आउने आगन्तुकहरूको लागि सवारी साधन पार्किङ्ग स्थल निर्माण गरी उक्त स्थानमा व्यवस्थापनको कार्य गरिएको ।
- ऐनको प्रावधान बमोजिम वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी प्रकाशन गरिएको ।

➤ सम्पत्ति विवरण अभिलेख अद्यावधिक गरी प्रकाशन गरिएको ।

४.३ आ. व. २०८१/८२ को वार्षिक कार्यक्रम (नेपाल सरकार तर्फको) तथा प्रगति विवरण

आ. व. २०८१/८२ को स्वीकृत वार्षिक बजेट कार्यक्रम र प्रगति (नेपाल सरकार तर्फको) निम्न तालिका अनुसार रहेको थियो। स्वीकृत वार्षिक बजेट कार्यक्रम अनुसूची ३ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

आयोजना/कार्यक्रमगत प्रगति अवस्था

रकम रु. हजारमा

क्र.स.	कार्यक्रम /क्रियाकलाप	एकाई	वार्षिक बजेट	वार्षिक लक्ष्य		चौथो त्रैमासिक लक्ष्य		प्रतिवेदन अवधि (चौथो त्रैमास) सम्मको प्रगति%		उपलब्धी अवस्था
				भौतिक	वित्तीय	भौतिक	वित्तीय	भौतिक	वित्तीय	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
अ)	पूँजीगतका कार्यक्रमहरू:									
१	मेशिनरी तथा औजार									
क)	ल्यापटप खरिद गर्ने	वटा	१८०	२	१८०			१००	९९.५	खरिद गरेको
ख)	कम्प्युटर, यूपीएस प्रिन्टर खरिद गर्ने	वटा	१५०	२	१५०			१००	९९.४	खरिद कार्य सम्पन
ग)	फोटोकपि मेशिन	संख्या	१५०	१	१५०			१००	९८.७	खरिद कार्य सम्पन
घ)	अटोमेशन सिष्टम खरिद जडान	वटा	३००	१	३००			१००	७९	खरिद कार्य सम्पन
२	फर्निचर तथा फिक्स्चर									

क)	कार्यालयका लागि टेबल, कुर्सि, सोफा दराज कार्पेट, पर्दा लगायत का फर्निचर खरिद	पटक/संख्या	७५	आवश्यकता अनुसार	१००			७५	९८	खरिद गरिए को
	जम्मा		८५५		८५५			९७	९२	

आयोजना/कार्यक्रमगत प्रगति अवस्था

रकम रु. हजारमा

क्र.सं.	कार्यक्रम /क्रियाकलाप	एकाई	वार्षिक बजेट	वार्षिक लक्ष्य		चौथो त्रैमासिक लक्ष्य		प्रतिवेदन अवधि (चौथो त्रैमास) सम्मको प्रगति%		उपलब्धि अवस्था
				भौतिक	वित्तीय	भौतिक	वित्तीय	भौतिक	वित्तीय	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
अ)	पूँजीगतका कार्यक्रमहरू:									
१	मेशिनरी तथा औजार									
क)	ल्यापटप खरिद गर्ने	वटा	३००	२	३००			१००	९९.५	खरिद कार्य सम्पन्न
ख)	कम्प्युटर, यूपीएस खरिद गर्ने	वटा	२००	२	२००			१००	९९.४	खरिद कार्य सम्पन्न
ग)	एसी खरिद तथा जडान गर्ने	संख्या	७५	१	७५			१००	९८.७	खरिद कार्य सम्पन्न
घ)	संचार सम्बन्धि उपकरण (एलइडी टिभी)	वटा	३२५	१	३२५			१००	९९	खरिद कार्य सम्पन्न

नेपाल ट्रेडको कार्यालय कमलादी, काठमाडौंको आ.व. २०८१।८२ को वार्षिक प्रतिवेदन

	खरिद गर्ने									
२	फर्निचर तथा फिक्स्चर									
क)	कार्यालयका लागि टेबल, कुर्सि, सोफा दराज कार्पेट, पर्दा लगायत का फर्निचर खरिद	पटक/संख्या	१००	आवश्यकता अनुसार	१००			१००	९९.७	आवश्यकता अनुसार खरिद गरिएको
	जम्मा		१०००		१०००			१००	९९.२	

आ)	चालु तर्फका कार्यक्रमहरू:									
१	निर्मित सार्वजनिक सम्पतिको मर्मत सम्भार खर्च									
क)	केन्द्रिय कार्यालय भवनको मर्मत सुधार (विद्युतीय मर्मत सुधार समेत)	पटक	२००	१	२००			१००	९९	विद्युतीय, किचन सिवेज लगायत मर्मत कार्य गरिएको ।
२	सेवा र परामर्श									
क)	इन्जीनियर, कानुन, नापी सम्बन्धि विज्ञ सेवा लिने	संख्या	१०५६	२	१०५६			१००	९५	प्राविधिक/ कानुनि परामर्शसेवा लिइएको ।
३	सिप विकास तथा जनचेतना तालिम तथा गोष्ठी सम्बन्धि खर्च									
क)	सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी संघस्तरिय तालिम	जना	१६२	८	२००			१००	९६	कार्यक्रम सम्पन्न भएको ।
ख)	सम्पति उपयोगको लागि विज्ञ सहितको	पटक	२०	१	१००			२००	१००	गोष्ठी कार्यक्रम सम्पन्न ।

नेपाल ट्रेस्टको कार्यालय कमलादी, काठमाडौंको आ.व. २०८१।८२ को वार्षिक प्रतिवेदन

	गोष्ठी		०						
४	कार्यक्रम खर्च								
क)	ट्रेस्टको सम्पति खोजविन विभिन्न जिल्लामा	क्षेत्र/जिल्ला	१५०	१	१५०			१००	६५ खोजविन कार्य सम्पन्न (सुनसरी) ।
ख)	वार्षिक प्रतिवेदन छपाई/प्रकाशन गर्ने	पटक (वटा)	२२५	१	२००			१००	९५ प्रतिवेदन तयार गरी प्रकाशन गरिएको ।
ग)	सम्पति अभिलेख प्रकाशन गर्ने (प्रचार प्रसार सामग्री उत्पादन तथा प्रकाशन/वितरण)	पटक (वटा)	२२५	१	२००			१००	९५ सम्पति अभिलेख अद्यावधिक गरी प्रकाशन गरिएको ।
५	अनुगमन मूल्यांकन खर्च								
क)	कर्मचारीहरुको जिल्ला अनुगमन (ट्रेस्टको सम्पति रहेको स्थानहरुको अनुगमन निरीक्षण)	पटक	१०७०	२४	९००			१००	९६ आवश्यकता अनुसार अनुगमन निरीक्षण गरिएको ।
जम्मा			३२८८		३२८८			१००	९०

४.४ आ. व. २०८१।८२ को वार्षिक कार्यक्रम (नेपाल ट्रष्ट कोष तर्फ) तथा प्रगति विवरण

आ. व. २०८१।८२ मा नेपाल ट्रष्ट कोषको बैंकमा मौज्दात रकमबाट प्राप्त ब्याज आमदानी मध्ये प्रचलित नेपाल ट्रष्ट सम्बन्धी कानूनमा भएको व्यवस्था बमोजिम नेपाल ट्रष्टको सम्पत्ति संरक्षण, सम्बर्द्धन, प्रवर्द्धन र विकास सम्बन्धी विभिन्न कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्दा रु. १,०७,१८,६४९।८७ खर्च भएको छ । नेपाल ट्रष्ट कोषतर्फको बजेटबाट कार्यान्वयन गरिएका मुख्य कार्यहरू निम्न अनुसारका रहेका छन् ।

- ❖ नेपाल ट्रष्टको सम्पतिको कानूनी रूपमा संरक्षण गर्न र विवादको निरूपण गर्न मध्यस्थकर्ता/कानून विज्ञ नियुक्ति गरी आवश्यकता अनुसार सेवा लिने कार्य भएको ।
- ❖ नेपाल ट्रष्ट अन्तर्गत गोकर्णमा नाला सफाई र हावा-हुरीले ढालेका र अत्यन्त जोखिमयुक्त रुखहरू काट/छाट तथा संकलन गरिएको ।
- ❖ नेपाल ट्रष्टको सम्पत्ति संरक्षण तथा रेखदेखका लागि सुरक्षाकर्मी/स्विपर भर्ना गरी सेवा लिइएको तथा आवश्यकता अनुसार अनुगमन निरीक्षण गरिएको ।
- ❖ दियालो बंगला तथा परिसरमा संरचनात्मक सुधार एवं मर्मत सुधारका कार्य सम्पन्न भएको ।
- ❖ ऐतिहासिक रत्नमन्दिर परिसर र चितवन दियालो बंगला परिसर उद्यानमा रहेका वनस्पति प्रजातीहरूको पहिचान सहितको लेबलिङ्ग बोर्ड राख्ने कार्य सम्पन्न गरिएको तथा क्यारी मर्मत निर्माण ।
- ❖ रत्नमन्दिर बोट हाउस पुनः निर्माण र शौचालय निर्माण गरिएको ।
- ❖ स्थित कान्ति इश्वरीगृहमा रंगरोगन तथा मर्मत सुधारका कार्य सम्पन्न गरिएको ।
- ❖ भोजपुर, धनकुटा, तेह्रथुम, जुम्ला, सुर्खेत र कालिकोट जिल्लामा सघन रूपमा सम्पत्ति खोजविन कार्य सम्पन्न गरिएको ।

४.५ आ. व. २०८१।८२ मा बसेको सञ्चालक समितिको बैठक तथा निर्णयहरूको विवरण

आ. व. २०८१।८२ मा नेपाल ट्रष्ट सञ्चालक समितिको ८४ औं देखि ८९ औं सम्म ६ वटा बैठक बसेका बसी निम्नानुसारका प्रस्तावहरू पेश गरी निर्णयहरू भएको छ ।

बैठक संख्या- ८४ औं	बैठक मिति -२०८१/०४/२४
--------------------	-----------------------

प्रस्ताव नं. ३ विविध तथा निर्णय:

(क) वर्ल्ड युथ इन्टरनेशनल स्कूल गोकर्णको विद्यालय संचालक समितिलाई बोलाई छलफल गरी १५ दिन भित्रमा कानूनी प्रावधान र विकल्प सहितको संयुक्त प्रतिवेदन पेश गर्ने निर्णय भएको ।

(ख) नेपाल ट्रष्टको सम्पत्ति रहेका स्थान नुवाकोट, चितवन, नागार्जुन, हेटौंडाको हालको अवस्था उपयोगको सम्भावना कानूनी प्रावधानहरू र मूल्याङ्कन सहितको छुट्टाछुट्टै अध्ययन गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने निर्णय भएको ।

बैठक संख्या- ८५ औं	बैठक मिति -२०८१/०४/३२
--------------------	-----------------------

नेपाल ट्रष्टको नवनियुक्त अध्यक्षज्यूको स्वागत सम्बन्धमा ।

नेपाल ट्रष्टका संरक्षक सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यूबाट नेपाल सरकार भूमि व्यवस्था सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालयका मन्त्री माननीय श्री बलराम अधिकारीको अध्यक्षको जिम्मेवारी प्रदान भएकोमा हार्दिक स्वागत तथा शुभकामना व्यक्त गरियो ।

प्रस्ताव नं १ तथा निर्णय: आ.व. २०८१।८२ को लागि नेपाल ट्रष्टकोष तर्फ ८४ औं बैठकको निर्णयानुसार ट्रष्टले बढे बढाएको नगद बैंक मौज्जातको २५ प्रतिशतसम्म खर्च गर्न सकिने व्यवस्था भए अनुसारको वार्षिक बजेट स्वीकृत गर्ने सम्बन्धमा रु. ३,५४,००,०००।- (तीन करोड चौबन्न लाख मात्र) को बजेट कार्यक्रम स्वीकृत गरिएको ।

प्रस्ताव नं २ तथा निर्णय: भरतपुर महानगरपालिका वडा नं. १ स्थित दियालो बङ्गला तथा परिसर सर्वसाधारणलाई अवलोकनका लागि शुल्क निर्धारण गर्न मिति २०८०।११।०४ गते बसेको “नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेका ऐतिहासिक एवं साँस्कृतिक महत्वका सम्पदाहरू खुल्ला अवलोकन तथा संचालन कार्यविधि, २०८०” लाई स्वीकृति गरी प्रवेश शुल्क निर्धारणका लागि कार्यविधिको दफा ५ को उपदफा (१) बमोजिम प्रवेश शुल्क निर्धारण गरिने निर्णय भएको ।

प्रस्ताव नं ४ र निर्णय: काठमाडौं महानगरपालिका वडा नं.२ ताहाचलस्थित कित्ता नं. ६५ को क्षेत्रफल १९-१२-२-२ को दक्षिण तर्फको करिब १० रोपनीमा बनेको घजगगा हिमशैल भवन वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रलाई रु. २,७८,६०६।- मा भाडामा दिने निर्णय भएको ।

प्रस्ताव नं ५ तथा निर्णय:

(क) नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेको का.म.न.पा. छाउनी स्थित कित्ता नं. २५ को क्षेत्रफल १५-१-०-१ रोपनी जग्गा र कम्पाउण्डवाल सहितको विजया घर खाली गराउन पत्राचार गर्ने ।

(ख) सामुदायिक शैक्षिक तथा स्वास्थ्य संस्थालाई सुदृढीकरण तथा प्रवर्द्धन गर्ने कार्यका लागि सहायता दिने सम्बन्धमा कार्यविधि तथा कार्यक्रम स्वीकृत गरी कार्यक्रम संचालन गर्नका लागि आगामी बैठकमा पेश गर्ने निर्णय भएको ।

बैठक संख्या- ८६ औं	बैठक मिति -२०८१/८/२
--------------------	---------------------

प्रस्ताव नं १ र निर्णय नेपाल ट्रष्ट कोष तर्फको आ.व. २०८०।८१ को आय व्ययको आन्तरिक लेखापरीक्षण गर्ने कार्यका लागि लेखापरीक्षक तोक्ने निर्णय भएको ।

बैठक संख्या- ८७ औं	बैठक मिति -२०८२/१/१७
--------------------	----------------------

प्रस्ताव नं १ र निर्णय: नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेको का.म.न.पा. वडा नं. १३ ताहाचल स्थित कित्ता नं.१३ र १४ को क्षेत्रफल १६-१०-३-१ रोपनी जग्गामा निर्मित संरचनामा भाडामा रहेको बैदेशिक रोजगार कार्यालय आ.व. २०८१/८२ को लागि मासिक रु. ६,८३,२४७।- भाडादर निर्धारण गरी सम्झौता नवीकरण गर्ने निर्णय भएको ।

प्रस्ताव नं २ र निर्णय: नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेको का.म.न.पा. वडा नं. १३ ताहाचल स्थित कित्ता नं.६५ को क्षेत्रफल १९-१२-२-२ रोपनी जग्गामा रहेको हिमशैल भवनको आधा भागमा निर्मित संरचनामा भाडामा रहेको भूमि आयोगले आ.व. २०८१/८२ को लागि मासिक रु. ३,३३,९४९।- भाडादर निर्धारण गरी सम्झौता नवीकरण गर्ने निर्णय भएको ।

प्रस्ताव नं ३ र निर्णय: नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेको का.म.न.पा. वडा नं. १ लाजिम्पाट स्थित कित्ता नं. ४०२, ४०४ र ४९५ को क्षेत्रफल ६-१३-०-१ रोपनी जग्गामा रहेको हिमशैल भवनको आधा भागमा निर्मित संरचनामा भाडामा रहेको भूमि आयोगले आ. व. २०८१/८२ को लागि मासिक रु. १,५४,०००।- भाडादर निर्धारण गरी सम्झौता नवीकरण गर्ने निर्णय भएको ।

प्रस्ताव नं ४ र निर्णय: नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेको का.म.न.पा. वडा नं. १२ लाजिम्पाट स्थित कित्ता नं. ६ र १७ को क्षेत्रफल १९-१२-०-१ रोपनी जग्गामा रहेको टाउन डेभलपर बीच भएको ३० वर्षे लिज सम्झौता विपरित निर्माण गरिएको थप सटरहरूको भाडा विवादका कारण ७८ औं संचालक समितिको निर्णय बमोजिम नेपाल ट्रष्टको कार्यालयका तर्फबाट मिति मध्यस्थता नियुक्तिलाई अनुमोदन गर्ने निर्णय भएको ।

प्रस्ताव नं ५ र निर्णय: नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेको गोकर्ण स्थित जंगलमा रहेको नेपाली सेना विपद् व्यवस्थापन शिक्षालयको सुरक्षार्थ आवश्यक हतियार तथा एम्यिनसन भण्डारण गर्न कोत घर बोझिनी घर जिर्ण भएकाले एक तले घर निर्माण गर्न सहमति माग २०८१।९।२४ को पत्रबाट नेपाल ट्रष्टको कार्यालयका सचिवस्तरको निर्णयबाट उक्त सहमति प्रदान निर्णय भएको ।

प्रस्ताव नं ६ विविध तथा निर्णय: नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेको गोकर्ण स्थित वर्ल्ड युथ इन्टरनेशनल स्कूलले करार नवीकरण गरि पाउँ भनी निवेदन पेश गरेको । तत्कालीन राजकीय सम्पत्ति विभाग राजदरबार र विद्यालय संचालक समितिका अध्यक्ष सरयू थापा बीच मासिक भाडा रु. १. तिर्ने गरी भएको सम्झौता हालसम्म सम्झौता नवीकरण नभएकाले उक्त विषय समितिमा छलफल भई नवीकरण गर्ने कानूनी आधार खोजी गरी अर्को बैठकमा पेश गर्ने निर्णय भएको ।

प्रस्ताव नं ७ तथा निर्णय:

नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेको का.म.न.पा. छाउनी स्थित कित्ता नं. २५ को क्षेत्रफल १५-१-०-१ रोपनी जग्गा र कम्पाउण्डवाल सहितको विजया घर पटक पटक पत्राचार गर्दा पनि खालि नभएकोले उक्त घरजग्गा खाली गराउन प्रचलित कानून बमोजिमको अवधि तोकी पत्राचार गर्ने निर्णय भएको ।

प्रस्ताव नं ८ तथा निर्णय:

नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेको का.म.न.पा. वडा नं. १३ स्थित कित्ता नं. २५ को क्षेत्रफल ४-४-३-३ रोपनी जग्गामा थामसेर्कु ट्रेकिङ्ग प्रा.लि.ले भवन निर्माण गर्न नेपाल ट्रष्टको कार्यालयसँग मिति २०७४।८।१४ मा भएको सम्झौता बमोजिम थामसेर्कु ट्रेकिङ्ग प्रा.लि. र परमार्थ डेभलपर्स प्रा.लि.सँग नयाँ सम्झौता गर्न स्वीकृति दिने निर्णय भएको ।

बैठक संख्या- ८८ औं

बैठक मिति -२०८२/३/२

प्रस्ताव नं ९ र निर्णय नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेको का.म.न.पा. वडा नं. १३ छाउनी स्थित प्रेरणा राज्य लक्ष्मी सिंहले प्रयोग गरिरहेको विजया घर खालि गर्न प्रहरी सहयोगमा जिल्ला प्रशासन कार्यालय र वडा कार्यालयका प्रतिनिधि, पत्रकारहरू समेतको उपस्थितिमा प्रवेश गर्ने, घरभित्र रहेका सामग्रीहरूको मुचुल्का तयार गरी घरमा राखी सिलबन्दी गर्ने, ७ दिन भित्र सामग्रीहरू लिई जान अन्यथा कानून

बमोजिम हुने व्यहोरा जानकारी गराउने। घर कम्पाउण्डको सुरक्षा गर्न सुरक्षा सेवा प्रदान गर्ने निकायबाट सुरक्षा सेवा लिई सुरक्षाको प्रवन्ध मिलाउने निर्णय भएको ।

प्रस्ताव नं २ र निर्णय: नेपाल ट्रष्ट र भरतपुर महानगरपालिकाबीच चितवन आँपटारीस्थित दियालो बङ्गला तथा परिसर सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्न भएको द्विपक्षीय सम्झौताको म्याद २०८२ असारमसान्त सम्म भएको, भरतपुर महानगरपालिकाले मिति २०८२।०२।२० च.नं. ६८१७ को पत्रबाट सम्झौता नवीकरणको लागि अनुरोध गरेको, मा नेपाल ट्रष्ट र भरतपुर महानगरपालिका बीच चितवन आँपटारी स्थित दियालो बङ्गला तथा परिसर सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्न भएको द्विपक्षीय सम्झौताको म्याद २ वर्ष (मिति २०८२ श्रावण १ देखि २०८४ असार मसान्त) को लागि नवीकरण गर्ने निर्णय भएको ।

प्रस्ताव नं ३ र निर्णय: नेपाल ट्रष्टको तर्फबाट मुद्दा मामिला सम्बन्धी विषयको अख्तियारी प्रदान गर्ने सम्बन्धमा। नेपाल ट्रष्टको कार्यालय, नेपाल ट्रष्ट सञ्चालक समिति तथा नेपाल ट्रष्ट सञ्चालक समितिका अध्यक्ष समेतलाई विपक्षी बनाई जुनसुकै अदालतमा दायर भएका विभिन्न मुद्दाहरूको लिखित जवाफ प्रतिउत्तर लिखित प्रतिवाद पेश गर्न तथा यस कार्यालयको तर्फबाट विभिन्न तहका अदालतहरूमा मुद्दा तथा निवेदनहरू दर्ता गर्न र मध्यस्थता सम्बन्धी विवादहरूमा दावी/प्रतिवाद/प्रतिदावी/प्रयुक्त दर्ता गर्न, मुद्दाको प्रतिरक्षा वहस पैरवी गर्न तथा कुनै न्यायिक निर्णय उपर पुनरावेदन जाने वा नजाने निर्णय गर्ने लगायतका सम्पूर्ण मुद्दा मामिलासँग सम्बन्धित कामकारवाहिका लागि नेपाल ट्रष्टको कार्यालयका कार्यकारी सचिव वा निमित्त कार्यकारी सचिवलाई अख्तियारी प्रदान गर्ने निर्णय भएको ।

बैठक संख्या- ८९ औं	बैठक मिति -२०८२/४/२६
--------------------	----------------------

प्रस्ताव नं १ र निर्णय: नेपाल ट्रष्टको कार्यालयको ट्रष्टकोष तर्फको आर्थिक वर्ष २०८२।८३ को वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृत गर्ने सम्बन्धमा आ.व. २०८१/८२ को प्रगति समीक्षा, नेपाल सरकारको कोष तर्फको बजेट/ कार्यक्रम सहित आगामी बैठकमा पेश गर्ने ।

प्रस्ताव नं २ र निर्णय: नेपाल ट्रष्टको कार्यालय र कन्सेप्ट डेभलपर प्रा.लि. बीचको घर भाडा तथा क्षतिपूर्तिको विवादमा नेपाल ट्रष्टको कार्यालयको तर्फबाट मध्यस्थकर्ता नियुक्ति गरी पारिश्रमिक तोक्ने सम्बन्धमा नेपाल मध्यस्थहरूको विवरण आगामी बैठकमा पेश गर्ने ।

प्रस्ताव नं ३ र निर्णय: मानव सेवा फाउन्डेसन नेपालले पोखरास्थित बाराही घाटमा महायज्ञ गर्ने भनी ट्रष्ट कोषमा दाखिला गरेको रकम उक्त स्थानमा महायज्ञ नभएकोले फिर्ता माग गरेको सम्बन्धमा कानूनको राय सहित आगामी बैठकमा पेश गर्ने ।

प्रस्ताव नं ४ र निर्णय: नेपाल ट्रष्ट कोष तर्फको आर्थिक वर्ष २०८१।८२ को आन्तरिक लेखापरीक्षण गर्न लेखापरीक्षक नियुक्त गर्ने सम्बन्धमा नेपाल ट्रष्ट कोष तर्फको आ.व. २०८१/८२ को आयव्ययको आन्तरिक लेखापरीक्षण गर्ने कार्यका लागि लेखापरीक्षक नियुक्ति गर्नका लागि कार्यकारी सचिवलाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने ।

प्रस्ताव नं ५ र निर्णय:

विविध (क) नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेको का.म.न.पा. वडा नं. १३ छाउनी स्थित कित्ता नं. २५ क्षेत्रफल १५-१-०-१ रोपनी जग्गा उपलब्ध गराउने सम्बन्धी नेपाल प्रहरी प्रधान कार्यालयले मिति २०८२।३।२० मा पठाएको पत्रका सम्बन्धमा सम्बन्धित पक्षहरूसँग छलफल गर्ने ।

(ख) वर्ल्ड युथ इन्टरनेशनल स्कूल, गोकर्णको करार नवीकरण सम्बन्धमा कानूनी आधार सहित आगामी बैठकमा पेश गर्ने ।

भाग -५

स्थापना कालदेखिको उपलब्धी, समस्या तथा चुनौती र भावी कार्ययोजना

५. उपलब्धी, समस्या, चुनौती तथा भावी कार्ययोजना

नेपाल ट्रष्टले आफ्नो स्थापना कालदेखि हालसम्म प्राप्त गरेका उपलब्धिहरू र ट्रष्ट सञ्चालन तथा व्यवस्थापनका क्रममा देखिएका समस्या तथा चुनौतीहरूको समाधानका उपाय र भावी कार्ययोजनाका सोचहरू निम्न बमोजिम रहेका छन् ।

५.१ उपलब्धीहरू

५.१.१ नीतिगत तथा कानूनी तर्फका

नेपाल ट्रष्टले आफ्नो स्थापना देखि हालसम्म आइपुग्दा नेपाल ट्रष्ट ऐन, २०६४ को उद्देश्य बमोजिमका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न तथा सम्पत्ति व्यवस्थापनको लागि आवश्यकता अनुसार नेपाल ट्रष्ट ऐन, २०६४ र नेपाल ट्रष्ट नियमावली, २०६५ संशोधन हुँदै आएको छ भने केही निर्देशिका, कार्यविधि, विनियमावली, तथा मापदण्ड स्वीकृत भई कार्यान्वयनमा आएको छ र केहीको मस्यौदा निर्माण/संशोधनको चरणमा रहेका छन्।स्वीकृत भई कार्यान्वयनमा आएका सहायक कानूनी आधार देहाय अनुसारका छन्।

- क) नेपाल ट्रष्टको सम्पत्ति खोजविन कार्यविधि, २०६७
- ख) नेपाल ट्रष्टको सम्पत्ति अवलोकन शुल्क निर्धारण तथा खर्च सम्बन्धी विनियमावली, २०७३
- ग) नेपाल ट्रष्टको जग्गा छोटो अवधिका लागि भाडामा लगाउने कार्यविधि, २०७६
- घ) रत्नमन्दिर संग्रहालय परिसर संचालन कार्यविधि, २०८०
- ङ) नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेका ऐतिहासिक एवं साँस्कृतिक महत्वका सम्पदा अवलोकन तथा संचालन कार्यविधि, २०८०

ऐन नियम, कार्यविधि तथा निर्देशिकाहरूलाई निर्माण र कार्यान्वयनबाट सम्पत्ति उपयोग, खोजविन गरी पर्यटन प्रवर्द्धन सम्बन्धी कार्यका लागि सहज हुने भएकोले यस प्रकृतिका कार्यहरू तर्फ समेत ट्रष्टको ध्यान केन्द्रित रहेको छ । नेपाल ट्रष्टसँग सम्बन्धित ऐन, नियम एवं सहायक कानूनहरूलाई समयानुकूल परिमार्जन गर्ने तथा थप आवश्यक सहयोगी कानून निर्माण गरी नेपाल ट्रष्टको सम्पत्तिको संरक्षण र सम्बर्द्धन गरी आय आर्जन कार्यलाई विस्तार गर्दै अगाडि बढाउनु पर्दछ ।

५.१.२ सम्पत्ति प्राप्ति, संरक्षण र उपयोग तर्फका

नेपाल ट्रष्टको स्थापना भएदेखि आ.व. २०८१।८२ को अन्त्यसम्ममा नेपाल ट्रष्टको कार्यालयबाट संचालित सम्पत्ति खोजविन कार्यक्रम, आयआर्जन हुने गरी सम्पत्ति उपयोगका कार्यहरू तथा विविध गतिविधिबाट नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा चल अचल सम्पत्ति प्राप्त हुने क्रममा थप सम्पत्ति प्राप्त भई रहेको छ । यस किसिमका कार्यक्रम तथा गतिविधिहरू जारी नै रहेको छ । नेपाल ट्रष्ट स्वामित्वको चल सम्पत्ति (मुद्रा) लाई विभिन्न बैंकहरूमा निक्षेपको रूपमा परिचालनबाट आयआर्जन हुन गई ट्रष्टकोष वृद्धि हुँदै गइरहेको छ । यसैगरी धितोपत्र समेत थपिदै गएको छ । ट्रष्ट स्थापनाकाल देखिको चल अचल सम्पत्ति प्राप्ति, संरक्षण र उपयोग तर्फको अवस्था निम्न अनुसार अवस्था रहेको छ ।

- आ. व. २०८१।८२ को अन्त्य सम्ममा नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा मुलुकका १२ वटा जिल्लाको विभिन्न स्थानमा गत आ.व. अनुसारको करिब २१,६३३ रोपनी जग्गा रहेको ।
- नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेका विभिन्न स्थानका ऐतिहासिक तथा प्राकृतिक सम्पत्ति/सम्पदाहरू उपलब्ध श्रोत साधन प्रयोग गरी मर्मत सम्भार तथा संरक्षण गर्ने कार्य भई आएको र यसलाई निरन्तरता दिईदै लगिएको ।
- तत्कालीन राजदरबारबाट लामो अवधिको लिज/भाडामा लगाइएका ५ वटा (गोकर्ण स्थित गोकर्ण फरेष्ट रिसोर्ट, नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेको दरबारमार्ग स्थित जग्गा, कमलादी स्थित काठमाडौं प्लाजा, टेकुस्थित बिजिनेस पार्क र लाजिम्पाट स्थित श्रीमहल) सम्पत्तिको स्वामित्व परिवर्तन सहितको सम्झौता नवीकरण गरिएको छ । लिज अवधि समाप्त भईसकेका सम्पत्ति काठमाण्डौ प्लाजा भवनलाई G to G मोडेलमा काठमाण्डौ महानगरपालिकालाई भाडामा लगाइएको, लिज अवधि समाप्त हुन लागेको गोकर्ण रिसोर्टको लिज अवधि थप गरिएको, लिज अवधि सकिएको लाजिम्पाट स्थित श्रीनिवास भवनलाई छोटो अवधिको लागि भाडामा लगाइएको छ । ताहाचल सोल्टी आउटर स्थित जग्गा लिज/भाडामा दिने कार्य सम्पन्न भएको छ ।
- नेपाल ट्रष्ट कोषमा आम्दानी हुने गरी हाल १५ वटा अचल सम्पत्ति स-शुल्क अवलोकन तथा भाडा/लिजमा उपयोग गरिएको ।
- नेपाल ट्रष्ट स्वामित्वका खाली जग्गाहरू छोटो अवधिका लागि पटके भाडामा दिने स्वीकृत कार्यविधि, २०७६ कार्यान्वयनमा आएकोले ट्रष्ट स्वामित्वका खाली जग्गाहरूलाई प्रचलित कानून तथा कार्यविधिको अधिनमा रही माग भए अनुसार भाडामा दिई आयआर्जन भई रहेको छ ।

- ट्रष्टको स्वामित्वको जंगल तथा जग्गामा रहेका ढलापडा, सुख्खा खडा तथा जोखिमयुक्त रुखहरू तथा बालुवा माटो आदिको लिलाम बढाबढबाट समेत समय-समयमा ट्रष्ट कोषमा आम्दानी हुँदै आएको छ ।
- आ. व. २०८१।८२ को अन्त्य सम्ममा ५४ वटा जिल्लामा सघन रूपमा सम्पत्ति खोजविन कार्य सम्पन्न भएको छ । नेपाल ट्रष्ट संचालन, व्यवस्थापन तथा सम्पत्ति खोजविनको उद्देश्य सहित केही समान प्रकृतिका विदेशी संस्थाहरूको अवलोकन भएको छ ।
- भक्तपुर जिल्लाको राधेराधे नजिक रहेको करीव ५ रोपनी, कमलादीमा रहेको १४ आना जग्गा र सोमा निर्मित घर तथा कालिमाटीमा रहेको ३-७-०-० रोपनी जग्गा नेपाल ट्रष्टमा ल्याउने गरी निर्णय भएकोमा सो निर्णयहरूका विरुद्धको मुद्दा विभिन्न अदालतमा विचाराधीन रहेको र नेपाल ट्रष्टको तर्फबाट यसको हक तथा कानूनी संरक्षणको पहल हुँदै आएको अवस्था छ ।
- पर्यटकीय राजधानी कास्की पोखरामा स्थित ऐतिहासिक रत्नमन्दिर परिसर आमनागरिकको अवलोकनको लागि मिति २०८०।०२।१५ गते बाट स-शुल्क प्रवेश खुल्ला गरिएको छ । नेपाल ट्रष्टको कार्यालय र भरतपुर महानगरपालिका बीच “नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेका ऐतिहासिक एवं साँस्कृतिक महत्वका सम्पदा अवलोकन तथा संचालन कार्यविधि, २०८०” को अधीनमा रही भरतपुर महानगरपालिका वडा नं. १ आँपटारी स्थित नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेको दियालो बङ्गला दरबार तथा परिसर संग्रहालयका रूपमा सर्वसाधारणलाई खुल्ला गरी संचालन गर्ने सम्झौता भए बमोजिम मिति २०८१।३।२३ बाट खुल्ला गरिएको छ ।
- आ.व. २०८१।८२ सम्ममा नेपाल ट्रष्टको चल सम्पत्ति तर्फ नेपाली मुद्रा रु. २,०१,०५,५९,११५।८५ (बैदेशिक मुद्रा नेपालीमा रुपान्तरण सहित) पुगेको छ जसमध्ये वैदेशिक मुद्रा अमेरिकी डलर (\$) १,८०,११८।०० र स्टर्लिंग पाउण्ड (£) ५५,६२२।०० वैदेशिक मुद्राको विभिन्न बैंकमा निक्षेप गरिँदै आएको छ ।
- स्थापना कालमा ४७,७०० कित्ता भेटिएको शेयर हाल नविल बैंकको १२,६२,२६५ कित्ता, होटल डेला अन्नपूर्णको ३०,७२० कित्ता र राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक (तत्कालीन नेपाल औद्योगिक विकास निगम) को ६,७५० कित्ता समेत गरी कूल १२,९९,७३५ कित्ता ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेको छ र यसमध्ये सूचीकृत कम्पनीको शेयर अभौतिक खाता सहित संरक्षण गरिएको छ ।

५.२ समस्या तथा चुनौतीहरू

मुलुक भित्र सम्पत्ति खोजबिन कार्यबाट हालसम्म उत्साहप्रद उपलब्धि भएको छ भने केही सम्पत्ति उपयोगको कार्य बाहेक विदेशमा हुन सक्ने सम्पत्ति खोजबिन कार्य, अचल सम्पत्तिको मर्मत सम्भार तथा संरक्षण, सबै सम्पत्तिको उपयोग तथा शिक्षा स्वास्थ्यमा सहयोग पुर्याउने सम्बन्धी कार्यहरूलाई तीव्रता दिई थप प्रभावकारी बनाउनु पर्ने अवस्था कायमै रहेको छ । सम्पत्तिको आयमूलक उपयोग तथा सेवामूलक प्रयोग गर्ने पक्षलाई केन्द्रित गरी कार्यक्रम प्रस्ताव तथा संचालन गर्नु अपरिहार्य छ । ट्रष्ट स्वामित्वका सम्पत्ति मध्ये खासगरी अचल सम्पत्तिहरूको संरक्षण चुनौतीपूर्ण रहेको छ । नेपाल ट्रष्टको उद्देश्य तथा यसका गतिविधिसँग सम्बन्धित मुख्य समस्या तथा चुनौतीहरू निम्न बमोजिम रहेका छन् ।

५.२.१ नीतिगत तथा कानूनी तर्फ

- (क) नेपाल ट्रष्ट ऐन, २०६४ तथा नेपाल ट्रष्ट नियमावली, २०६५ मा उल्लेख भए बमोजिम विद्यमान सम्पत्ति परिचालन र व्यवस्थापनको लागि आवश्यक कार्यविधि, विनियम, मापदण्ड आदि समयानुकूल तर्जुमा र परिमार्जन गर्दै अगाडि बढाउनु पर्नेछ ।
- (ख) नेपाल ट्रष्ट ऐन, २०६४ को दफा ९ को उपदफा (३) बमोजिम ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेको सम्पत्ति उपयोगको लागि व्यवसायिक रणनीतिक योजना बनाउने, आवश्यकता अनुसार समयसापेक्ष परिमार्जन गरी कार्यान्वयन गर्न आवश्यक रहेको छ ।
- (ग) नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वका फरक-फरक महत्व देखिने भएको हुँदा जग्गा सोही अनुसार व्यवसायिक प्रयोजन, पर्यटन प्रवर्द्धन, पर्यावरण सन्तुलन र सामाजिक (शिक्षा-स्वास्थ्य) सेवा आदिमा लिज/भाडा/निःशुल्क तथा निःशुल्क रूपमा प्रयोग गर्ने र गराउने सम्बन्धमा नीति निर्माण तथा स्पष्ट कानून र कार्यविधिको अभाव खड्किने गरेको छ ।

५.२.२ सम्पत्ति प्राप्ति, संरक्षण र उपयोग तर्फ

- क) नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा आएका केही जग्गाहरूमा द्वैध स्वामित्व (मोही सहित) रहेको देखिन्छ । यस्ता जग्गाहरूको कानून अनुसार व्यवस्थापन गरी नेपाल ट्रष्टको हकको एकल स्वामित्व कायम गर्ने कार्य चुनौतीपूर्ण रहेको छ ।
- ख) विदेशमा रहेको केही सम्भावित चल अचल सम्पत्ति हालसम्म पत्ता लाग्न नसकेको र उक्त सम्पत्ति खोजबिन कार्य कूटनीतिक तथा आर्थिक तवरले समेत चुनौतीपूर्ण भएको छ ।
- ग) ट्रष्टको सम्पत्तिमध्ये मुख्यत अचल सम्पत्तिको संरक्षण गर्न भौतिक संरचनाहरूको आवश्यकता अनुसार पूर्ण रूपमा मर्मतसम्भार हुन सकिएको छैन भने कतिपय अचल सम्पत्ति (भवन/जग्गा) मा केही व्यक्ति/समूहले अवात अधिकार जमाउन खोज्ने,

अदालती उपचार खोज्दा उपयोगमा ल्याउन र सम्पत्ति संरक्षणमा समेत बाधा व्यवधान हुने/दिने र प्रक्रिया लम्बिने समस्याहरू निरन्तर यथावत रूपमा रहदै आइरहेका छन् ।

५.२.३ अन्य

नेपाल ट्रष्टको कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरूको वृत्ति विकास एवं कार्य प्रतिको उत्साह र मनोबल वृद्धिका लागि उत्प्रेरणाका कार्यहरू आवश्यक अवसरहरू तुलनात्मक रूपमा शुन्य प्राय रहेको छ । कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन प्रणाली लागू गरी कामप्रति आकर्षित गर्नु जरुरी देखिन्छ । साथै क्षमता अभिवृद्धि तथा वृत्ति विकास (शैक्षिक, प्रशिक्षण) को उत्प्रेरित कार्यहरू गराउन विभिन्न अवसरहरू प्रदान गरी कर्मचारीहरूको पूर्ण क्षमताको प्रयोग सहित परिणाम प्राप्त गर्नुपर्ने भएको छ । कार्यालयको कार्य प्रकृति अनुसारको प्राविधिक दरबन्दी कमी रहेको, दरबन्दी अनुसारका कर्मचारीहरूको समयमा नै पदपूर्ति हुन सकेको र विद्यमान कर्मचारीहरू पनि विशेष गरी व्यवस्थापन तहमा छिटो छिटो सरुवा हुने तथा अन्यत्र काजमा खटिई जाने प्रवृत्तिले गर्दा ट्रष्टको सम्पत्ति संरक्षण लगायत अन्य कार्यहरू प्रभावकारी तथा थप उपलब्धिमूलक बनाउन चुनौतीपूर्ण भएको छ । संस्थागत स्मृतिको संरक्षण गरी पुरातात्विक अभिलेख तथा कार्य प्रणालीको हस्तान्तरण गर्ने परम्परा बसाल्ने र डिजिटाइजेशन र कम्प्यूटर लगायतका अभिलेखाङ्कन कार्य अझै बढी सुरक्षित गर्न प्रभावकारी कदमहरूको अभाव रहेको छ ।

५.३ समाधानका उपायहरू

- (क) नेपाल ट्रष्ट ऐन, २०६४ तथा नेपाल ट्रष्ट नियमावली, २०६५ अन्तरगत बनेका कार्यविधि, विनियम एवं मापदण्डहरूलाई समयानुकूल परिमार्जन गर्ने र आवश्यकता अनुसारका थप कार्यविधि एवं मापदण्डहरू तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने ।
- (ख) नेपाल ट्रष्ट ऐन, २०६४ को दफा ९ को उपदफा (३) बमोजिम ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेको सम्पत्ति उपयोगको लागि रणनीतिक तथा व्यवसायिक योजना तर्जुमा गरी लागू गर्नु पर्ने ।
- (ग) नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा आउने विभिन्न मुलुकमा हुन सक्ने अनुमान गरिएका चल अचल सम्पत्तिको खोजविनको लागि नेपाल सरकार अन्तरगत परराष्ट्र मन्त्रालय, विदेश स्थित नेपाली राजदूतावास र नियोगहरू तथा अन्य सम्बन्धित निकायहरूको सहयोग लिई खोजविन गरिनुपर्ने र यसका लागि प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयले समन्वय गरिदिनु पर्ने ।
- (घ) नेपाल ट्रष्टलाई स्वायत्त संस्थाको सिद्धान्त अनुरूप सञ्चालन र विकास गर्न सोही अनुरूप कर्मचारीको व्यवस्था लगायत आवश्यक संरचनागत सुधार गर्न कार्यालयको संगठन

व्यवस्थापन सर्वेक्षण गरी इकाई कार्यालयहरूलाई समेत थप व्यवस्थित गर्ने गरी संगठन संरचना परिमार्जन गर्न उपयुक्त हुने भएकाले यस तर्फ पहल गर्नु पर्ने ।

- (ड) नेपाल ट्रष्टमा कार्यरत कर्मचारीहरूको वृत्ति विकासको लागि अवसरहरू सिर्जना गरी उनिहरूको मनोबल वृद्धिका लागि प्रोत्साहन स्वरूप कार्य सम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन प्रणाली लागू गर्नु पर्ने ।
- (च) नेपाल ट्रष्टको सम्पत्ति उपयोग तथा संरक्षणका सम्बन्धमा संघीय, प्रादेशिक र स्थानीय सरकार; विभिन्न संघ संस्था तथा नागरिक समाज बीच आवश्यक सहयोग एवं समन्वय हुने गरी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नु पर्ने ।
- (छ) नेपाल ट्रष्टको सम्पत्तिको प्राप्ति आधार तथा उपयोग र संरक्षण गर्नुपर्ने महत्वका सम्बन्धमा सर्वसाधारणलाई जानकारी दिने उद्देश्यले नेपाल ट्रष्टको कार्यालयबाट थप प्रभावकारी जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने ।
- (ज) नेपाल ट्रष्टको सम्पत्ति उपर अतिक्रमण गर्ने व्यक्ति तथा संघसंस्थालाई निरुत्साहन गर्न सम्बन्धीत संघीय, प्रादेशिक तथा स्थानीय सरकार र प्रशासनबाट आवश्यक सहयोग प्राप्त हुनु पर्ने र यसका लागि पहल गरिने ।
- (झ) ट्रष्टका अचल सम्पत्ति मध्ये खाली जग्गालाई अल्पकालीन र छोटो अवधिको लागि प्रयोग गर्न दिई आय आर्जन गर्ने सम्बन्धी कार्यविधिलाई समयानुकूल परिमार्जन गर्ने ।

५.४ भावी कार्ययोजना

५.४.१ सम्पत्ति खोजविन तथा प्रवर्द्धन तर्फ

नेपाल ट्रष्टसँग सम्बन्धित ऐन कानून तथा नियमावलीमा समय-सापेक्ष संशोधन गर्दै अगाडि बढाइने छ सोही अनुरूप कार्यालय सञ्चालन र व्यवस्थापकीय पक्षले निम्नानुसारका कार्यहरू गर्दै जानुपर्ने छ ।

- सम्पत्ति वृद्धिका लागि आय आर्जन हुने गरी व्यापारिक क्षेत्रमा लगानी गर्नको लागि आवश्यक रणनीतिक तथा व्यवसायिक योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।
- हाल सञ्चालन गरिँदै आएको सघन रूपमा सम्पत्ति खोजविन अभियानलाई निरन्तरता दिँदै बाँकी जिल्लाहरूमा समेत सो कार्यक्रमहरू सम्पन्न गरिने छ ।
- ऐतिहासिक रत्नमन्दिर परिसर तथा दियालो बङ्गला दरबार र यसको परिसर संग्रहालयका रूपमा आम जनसमुदायबाट अवलोकनको लागि सःशुल्क खुल्ला गरिएकोले यिनको संचालन-व्यवस्थापनलाई थप व्यवस्थित गर्ने तर्फ भावी योजना केन्द्रित रहने छ ।
- आगामी आ.व. मा हेटौडा स्थित सोही प्रकृतिको कान्ति इधरीगृहमा समेत सःशुल्क प्रवेश तथा अवलोकन गर्नेगरी आवश्यक कानुनी तथा व्यवस्थापकीय प्रबन्ध सुधार गरिने छ ।

संग्रहालय रहेका स्थानहरूमा आवश्यक भौतिक सुविधा तथा जनशक्ति व्यवस्थापनका कार्यहरू मिलाउँदै लगिने छ ।

- सम्पत्ति खोजविनमा सघाउ पुग्ने गरी प्रचार/प्रसार गर्ने कार्यलाई बढावा दिँदै लगिनेछ ।
- विदेशमा सम्पत्ति (सम्भावित) खोजविनका लागि नेपाल सरकारका सम्बन्धित निकायहरूमा पहल गरिने छ ।

५.४.२ सम्पत्ति संरक्षण तर्फ

- (क) ट्रष्टको सम्पत्ति उपर भएको अतिक्रमणलाई हटाई सोको संरक्षणका लागि आवश्यक तारबार र पर्खाल लगाउने र सीमाङ्कन गर्न बाँकी रहेको स्थानमा सीमाङ्कन गरी तारबार, पर्खाल आदि निर्माण गर्दै लग्ने ।
- (ख) हाल जीर्ण भएका ऐतिहासिक भवन र पुरातात्विक सम्पदा लगायतका संरचनाहरूलाई मर्मत सम्भार गरी ठीक दुरुस्त राख्ने। सोको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गर्न स्रोत सुनिश्चितता गर्ने ।
- (ग) ट्रष्ट स्वामित्वमा रहेका अचल सम्पत्ति उपयोग आदि विषयमा विभिन्न व्यक्ति/संस्था/समूहबाट जग्गा मिच्ने, बलजपती र ट्रष्टको अनुमति विना विभिन्न संरचना निर्माण गर्ने, अटेरी गरी उपभोग गर्ने तथा नि-शुल्क र न्यून शुल्कमा सम्पत्ति उपभोगको माग गर्ने अवस्थाहरू सिर्जना भइरहेको अवस्था छ । भविष्यमा समेत विभिन्न समस्याहरू आउन सक्ने हुँदा आवश्यकता अनुसार सम्पत्तिको कानूनी रूपमा संरक्षण गराउँदै आइरहेको र आगामी दिनमा समेत निरन्तरता दिइने व्यवस्था कार्यान्वयन गरिने छ ।

५.४.३ सम्पत्ति उपयोग तर्फ

- (क) नेपाल ट्रष्टको जग्गा जमिन र भौतिक संरचना लगायतका अचल सम्पत्तिको ऐतिहासिक, व्यवसायिक, वातावरणीय, सामाजिक तथा पर्यटकीय महत्वको आधारमा वर्गीकरण गरी सोही अनुसार उपयोगमा लग्ने नीति निर्माण तथा अवलम्बन गर्ने ।
- (ख) ठुलो क्षेत्रफल रहेका जग्गा-जमिनको उपयोग सम्बन्धमा गुरुर्योजना तर्जुमा गरी वा जग्गाको प्रकृति र आवश्यकताको आधारमा उपयोग गर्दै लग्ने ।
- (ग) सम्भाव्यता अध्ययन भैसकेका सम्पत्तिलाई प्रतिवेदनहरूमा उल्लेख भएका सिफारिस अनुसार उपयोग गर्दै लैजाने प्रकृया अवलम्बन गर्ने। आवश्यकता अनुसार आय-आर्जनको न्यूनतम मूल्यांकन गर्ने/गराउने ।
- (घ) अचल सम्पत्ति उपयोगका लागि सम्भाव्यता अध्ययन नभएका स्थानहरूको सम्भाव्यता अध्ययन गराउने ।

- (ड) सम्पत्तिको उपयोगबाट सातवटै प्रदेशमा समानुपातिक सहयोग पुग्नेगरी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने नीति अख्तियार गर्ने ।

५.४.४ व्यवस्थापकीय सुधार तर्फ

- (क) कार्यालयको व्यवस्थापन तहमा सहित कर्मचारीहरूको सेवा निरन्तरता हुने गरी संगठन संरचना, नीतिगत तथा कानूनी व्यवस्था र स्वायत्तताको अवधारणा अनुसार ट्रष्ट सञ्चालन गर्ने तर्फ पहल गर्दै जाने ।
- (ख) नेपाल ट्रष्टको कार्यालयको सांगठनिक संरचनाको पुनरावलोकन तथा सर्वेक्षण समेत गरी व्यवस्थापकीय र कार्यान्वयन कार्यक्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।
- (ग) कार्यालयको कार्य सम्पादनलाई अझ प्रभावकारी बनाउन र कार्यरत कर्मचारीहरूलाई उत्प्रेरित गराई बढी जिम्मेवार बनाउने। यसको लागि कार्यालयले गर्ने क्रियाकलापको व्यवस्थापकीय योजना बनाई प्रोत्साहन प्रणाली लागू गर्ने र कर्मचारीहरूलाई क्षमता तथा सिप विकासका अवसरहरू सृजना गर्ने तर्फ पहल गर्ने ।
- (घ) नेपाल ट्रष्टको कार्यालयको कार्य सञ्चालनका लागि आवश्यक विनियमावली, कार्यविधि, मापदण्ड आवश्यकता अनुसार संशोधन तथा थप निर्माण गर्ने ।

भाग -६

निष्कर्ष

नेपाल ट्रष्ट ऐन, २०६४, नेपाल ट्रष्ट नियमावली, २०६५, सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४, सम्पत्ति खोजविन कार्यविधि, २०६७, नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेका जग्गा छोटो अवधिको भाडामा दिने कार्यविधि, २०७६, नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेका ऐतिहासिक एवं सांस्कृतिक महत्वका सम्पदा अवलोकन तथा सञ्चालन कार्यविधि, २०८० रत्नमन्दिर संग्रहालय परिसर सञ्चालन कार्यविधि, २०८० परिधिमा रही सम्पत्ति खोजविन गरी राष्ट्रहितमा सदुपयोग गर्ने कार्य भईरहेको छ ।

नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा आउन सक्ने सम्भावना भएका चल अचल सम्पत्ति मुलुकभित्र खोजी कार्य गरिएको । तत् पश्चात् उल्लेख्य परिमाणका अचल सम्पत्ति प्राप्त भएतापनि मुलुक बाहिर हुन सक्ने सम्पत्तिको खोजकार्य र उपलब्धि, प्राप्त सम्पत्तिको संरक्षण, आय आर्जन हुने गरी उपयोग तथा ऐनको उद्देश्य अनुसारका क्षेत्र (शिक्षा/स्वास्थ्य) मा प्रयोग जस्ता विषयमा अपेक्षाकृत प्रगति हुन बाँकी रहेको छ । भौतिक संरचनाहरूको निरन्तर र पूर्णरूपमा मर्मत सम्भार गरी सम्पत्तिमा विभिन्न संस्था, व्यक्ति वा समूहबाट स्वामित्वमा लिन अदालती कानूनी एवं कानूनी प्रकृया पुर्याई केही समय लाग्ने देखिन्छ ।

यसैगरी केही जग्गामा रहेको द्वैध स्वामित्वको व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य र विदेशमा हुनसक्ने सम्भावित सम्पत्ति खोजविनको कार्य ठोस तथा प्रभावकारी रूपमा अघि बढाउनु पर्ने स्थिति छ । यस्ता कार्यलाई सम्बोधन गर्न नेपाल सरकारका सम्बन्धीत निकायबाट नेपाल ट्रष्टको कार्यालयलाई निरन्तर सहयोगको अपेक्षा रहिरहन्छ । हालसम्म प्राप्त अचल सम्पत्तिको प्रभावकारी तथा उद्देश्य केन्द्रित उपयोगको क्रम तीव्र गतिमा अघि बढाउन, खोजविन कार्यलाई थप परिणाममुखी बनाउन र सम्पत्ति संरक्षणसम्बन्धी समस्यालाई केन्द्रमा राखेर कार्यहरू गर्दै जानुपर्नेछ । अझै नेपाल ट्रष्ट स्वामित्वका निकै मूल्यवान तथा व्यावसायिक प्रकृतिका अचल सम्पत्ति प्रयोगविहीन अवस्थामा रहेकाले यस्ता सम्पत्ति लिज भाडा वा अन्य प्रयोगमा लगाई ट्रष्टको आमदानी बढाउने तर्फ थप पहल गर्दै जानु पर्ने हुन्छ । यसका अतिरिक्त नेपाल ट्रष्टको कार्यालयको कार्यक्षेत्र र कार्यबोझका आधारमा आवश्यक जनशक्ति व्यवस्था गर्न समयानुकूल संगठन तथा व्यवस्थापन गर्न अपरिहार्य छ । साथै कर्मचारीहरूलाई कार्यप्रति उत्साहित बनाई सम्पत्तिको खोजविन, संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा उपयोगको लागि आवश्यक स्रोतको सुनिश्चितता गरी परिचालन गर्न आवश्यक छ ।

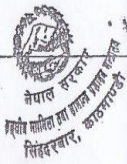
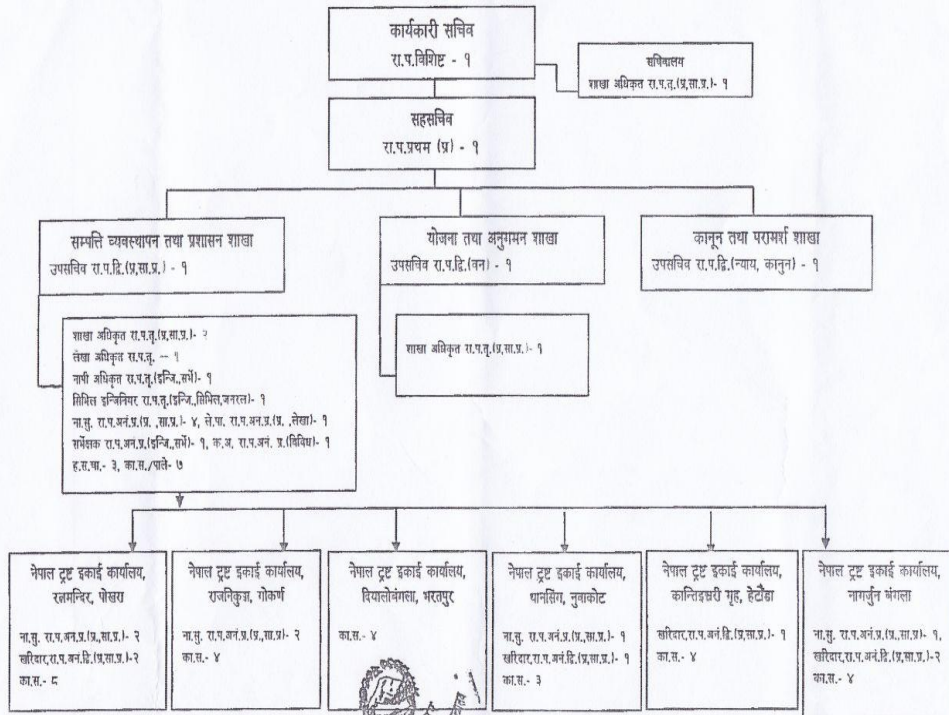
अनुसूचीहरू

अनुसूची १

नेपाल ट्रष्टको कार्यालय र अन्तरगत इकाईहरूको संगठन संरचना

अनुसूची १.२.१

प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय
नेपाल ट्रष्टको कार्यालय र अन्तरगत इकाईहरूको संगठन संरचना

सचिव
(सामान्य प्रशासन)

अनुसूची २

आ. व. २०८१/८२ मा नेपाल ट्रष्टको कार्यालय वा अन्तरगत कार्यरत कर्मचारी विवरण

नेपाल ट्रष्टको केन्द्रिय कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण		
सि.नं.	कर्मचारीको नाम	पद
१	श्री रामआधार साह	कार्यकारी सचिव
२	श्री कुमार दाहाल	सह-सचिव
३	श्री अशोक प्रसाद भट्टराई	उपसचिव (प्रा.)
४	श्री विनोद खनाल	उपसचिव (प्र.)
५	श्री गणेश नायक	उपसचिव (कानून)
६	श्री विष्णुदेवी गैरे	शाखा अधिकृत
७	श्री जोत्सना भट्ट	शाखा अधिकृत
८	श्री श्याम कुमार लामा	शाखा अधिकृत
९	श्री श्री महाप्रसाद दंगाल	शाखा अधिकृत
१०	श्री सालिकराम देवकोटा	इन्जिनियर
११	श्री पदम बहादुर थापा	लेखा अधिकृत
१२	श्री दुर्गा चौलागाँई	नापी अधिकृत
१३	श्री सीता नेपाल/ सागरमणि पोखरेल	लेखापाल
१४	श्री गंगा कार्की सापकोटा	नायब सुब्बा
१५	श्री निर्मला ओली	सर्भेक्षक
१६	श्री श्री रक्षा नेपाल	नायब सुब्बा
१७	श्री माया देवी लामा	नायब सुब्बा
१८	श्री किरण कुमारी साह	नायब सुब्बा
१९	श्री शुभम गुप्ता	इन्जिनियर (परामर्श)
२०	श्री लक्ष्मी भासिक	कानून (परामर्श)

२१	श्री रुपा रिसाल चालिसे	कम्प्युटर अपरेटर
२२	श्री राजन खतिवडा	ह. सवारी चालक
२३	श्री बुद्धि बहादुर मगर	ह. सवारी चालक
२४	श्री रमेश बहादुर थापा	कार्यालय सहयोगी
२५	श्री काशिराज श्रेष्ठ	कार्यालय सहयोगी
२६	श्री कमला घिमिरे	कार्यालय सहयोगी
२७	श्री रेशमलाल बराल	कार्यालय सहयोगी
२८	श्री हरिकृष्ण खडगी	ह. सवारी चालक
२९	श्री मनिषा कुमारी यादव	कार्यालय सहयोगी
३०	श्री संगिता मगर	कार्यालय सहयोगी

नेपाल ट्रष्टको इकाई कार्यालयहरूमा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण		
इकाई कार्यालय गोकर्ण, काठमाडौं		
सि.नं.	कर्मचारीको नाम	पद
१	श्री नारायण प्रसाद पोखरेल	नायब सुब्बा
२	श्री तारा पौडेल	नायब सुब्बा
३	श्री भुवन लाल श्रेष्ठ	कार्यालय सहयोगी
४	श्री प्रकाश के.सी.	कार्यालय सहयोगी
५	श्री प्रगिना खड्गी	कार्यालय सहयोगी
इकाई कार्यालय रत्नमन्दिर, पोखरा		
१	श्री मिन प्रसाद लामिछाने	नायब सुब्बा
२	श्री लक्ष्मी भट्ट क्षेत्री/ श्री बसन्ती नेपाली	खरिदार
३	श्री खगराज बराल	कार्यालय सहयोगी
४	श्री दुर्गा पराजुली	कार्यालय सहयोगी
५	श्री राम कुँवर	कार्यालय सहयोगी
६	श्री कृष्ण बहादुर थापा	कार्यालय सहयोगी

७	श्री अर्जुन पहारी	कार्यालय सहयोगी
इकाई कार्यालय कान्ति ईश्वरीगृह, मकवानपुर		
१	श्री प्रतिमा पाठक	खरिदार
२	श्री सुनील पोडे	कार्यालय सहयोगी
३	श्री विनोद कुमार भेडियार	कार्यालय सहयोगी
इकाई कार्यालय दियालो बंगला, चितवन		
१	श्री घनश्याम के.सी.	कार्यालय सहयोगी
२	श्री सीताराम धामी	कार्यालय सहयोगी
३	श्री दान बहादुर ढकाल	कार्यालय सहयोगी
४	श्री राजकुमार पोडे	कार्यालय सहयोगी
इकाई कार्यालय थानसिं, नुवाकोट		
१	श्री कल्पना कार्की	कार्यालय सहयोगी
इकाई कार्यालय नागार्जुन, काठमाडौं		
१	श्री प्रेम पाठक	ना.सु.
२	श्री रमेश भुसाल	खरिदार
२	श्री राजन डंगोल	खरिदार
३	श्री चोवनाथ दवाडी	कार्यालय सहयोगी

अनुसूची ४

आ. व. २०८१/८२ को चालु शीर्षकको आर्थिक विवरण (नेपाल सरकार तर्फको)

चर्च/विशेष संकेत नाम / वन	वर्षिक सार पेश गर्ने	वर्षिक विवे पेश गर्ने	विवरण वा पेश गर्ने	शुद्ध बजेट / अवशेष	भौतिक /अवकाश/विचार बजेट		विकास	व्यय बजेट	वैयक्तिक बजेट	यसको अर्थ
					प्रा	पट				
21111वर्षिक बजेट				२६,९४८,०००.००	०.००	०.००	२६,९४८,०००.००	२६,९४८,०००.००	३,६३२,०९६.९०	०.००
110001-जंगल साधारण/सामान्य	०1-जंगल			२६,९४८,०००.००	०.००	०.००	२६,९४८,०००.००	२६,९४८,०००.००	३,६३२,०९६.९०	०.००
21112वर्षिक बजेट				३,०९४,०००.००	०.००	०.००	३,०९४,०००.००	३,०९४,०००.००	६६६,०००.००	०.००
110001-जंगल साधारण/सामान्य	०1-जंगल			३,०९४,०००.००	०.००	०.००	३,०९४,०००.००	३,०९४,०००.००	६६६,०००.००	०.००
21113वर्षिक बजेट				१,०००,०००.००	०.००	०.००	१,०००,०००.००	१,०००,०००.००	१०,०००.००	०.००
110001-जंगल साधारण/सामान्य	०1-जंगल			१,०००,०००.००	०.००	०.००	१,०००,०००.००	१,०००,०००.००	१०,०००.००	०.००
21114वर्षिक बजेट				१,०००,०००.००	०.००	०.००	१,०००,०००.००	१,०००,०००.००	१३,६३६.००	०.००
110001-जंगल साधारण/सामान्य	०1-जंगल			१,०००,०००.००	०.००	०.००	१,०००,०००.००	१,०००,०००.००	१३,६३६.००	०.००
21115वर्षिक बजेट				१,०००,०००.००	०.००	०.००	१,०००,०००.००	१,०००,०००.००	१३,६३६.००	०.००
110001-जंगल साधारण/सामान्य	०1-जंगल			१,०००,०००.००	०.००	०.००	१,०००,०००.००	१,०००,०००.००	१३,६३६.००	०.००
21116वर्षिक बजेट				१,०००,०००.००	०.००	०.००	१,०००,०००.००	१,०००,०००.००	१३,६३६.००	०.००
110001-जंगल साधारण/सामान्य	०1-जंगल			१,०००,०००.००	०.००	०.००	१,०००,०००.००	१,०००,०००.००	१३,६३६.००	०.००
21117वर्षिक बजेट				१,०००,०००.००	०.००	०.००	१,०००,०००.००	१,०००,०००.००	१३,६३६.००	०.००
110001-जंगल साधारण/सामान्य	०1-जंगल			१,०००,०००.००	०.००	०.००	१,०००,०००.००	१,०००,०००.००	१३,६३६.००	०.००
21118वर्षिक बजेट				१,०००,०००.००	०.००	०.००	१,०००,०००.००	१,०००,०००.००	१३,६३६.००	०.००
110001-जंगल साधारण/सामान्य	०1-जंगल			१,०००,०००.००	०.००	०.००	१,०००,०००.००	१,०००,०००.००	१३,६३६.००	०.००
21119वर्षिक बजेट				१,०००,०००.००	०.००	०.००	१,०००,०००.००	१,०००,०००.००	१३,६३६.००	०.००
110001-जंगल साधारण/सामान्य	०1-जंगल			१,०००,०००.००	०.००	०.००	१,०००,०००.००	१,०००,०००.००	१३,६३६.००	०.००
21120वर्षिक बजेट				१,०००,०००.००	०.००	०.००	१,०००,०००.००	१,०००,०००.००	१३,६३६.००	०.००
110001-जंगल साधारण/सामान्य	०1-जंगल			१,०००,०००.००	०.००	०.००	१,०००,०००.००	१,०००,०००.००	१३,६३६.००	०.००
21121वर्षिक बजेट				१,०००,०००.००	०.००	०.००	१,०००,०००.००	१,०००,०००.००	१३,६३६.००	०.००
110001-जंगल साधारण/सामान्य	०1-जंगल			१,०००,०००.००	०.००	०.००	१,०००,०००.००	१,०००,०००.००	१३,६३६.००	०.००
21122वर्षिक बजेट				१,०००,०००.००	०.००	०.००	१,०००,०००.००	१,०००,०००.००	१३,६३६.००	०.००
110001-जंगल साधारण/सामान्य	०1-जंगल			१,०००,०००.००	०.००	०.००	१,०००,०००.००	१,०००,०००.००	१३,६३६.००	०.००

नेपाल सरकार
प्रशासकीय तथा शैक्षणिक कार्यलय
नेपाल ट्रष्टको कार्यालय
नेपाल ट्रष्टको कार्यालय
कार्यालय बजेट नं. २०८१/८२-०१
आ.व. २०८१/८२
आ.व. २०८१/८२

Prepared by: 11708639
Date: 13.02.2023 12:18 PM
सह-सचिव

अनुसूची ६

आ. व. २०८१/८२ को नेपाल ट्रष्ट कोष तर्फको आर्थिक विवरण

आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदन
आर्थिक वर्ष २०८१/८२

नगदी आधारमा राखिएको आर्थिक प्रतिवेदन

विवरण	रकम रु	कैफियत
आ व को शुरुको मौज्जात	१,७४,७५,४२,५८८.०८	
यस वर्षको आम्दानि		
व्याज आम्दानि	७,८६,९५,१४१.१६	
भाडा तथा लिज आम्दानि	१७,२५,२२,३४७.३९	प्रोदभावी आधारमा काठमाडौं महानगरपालिकाबाट यस वर्ष उठनबाँकी रकम रु ६,३५,५१२।- पनि समावेश गरिएको तर यस नगद आधारमा सो रकमलाई समावेश नगरिएको ।
अन्य आम्दानि	३६,६१,२४८.००	
लाभांस आम्दानि	१,१९,९१,५१९.०९	
पछिल्लो वर्षको उठनबाँकी रकम यो आ व मा उठेको रकम	६८,६४,९२२.००	नगद आधारको लेखाकनमा पछिल्लो आ.व. को वैदेशिक रोजगार कार्यालयको उठन बाँकी रकम रु ६,१४,९२२।- र थामशेकुं डेभलोपर्स प्रा लि को ६२,५०,०००।- यो आ.व.मा दाखिला भएकोले सो रकम जोड गरिएको ।
यस वर्षको जम्मा आम्दानि	२७,३७,३५,१७७.६४	
यस वर्षको खर्च		
अन्य सार्वजनिक निर्माण	१५,६५,१२२.०५	
निर्मित भवनको संरचनात्मक सुधार	५१,०२,६००.५८	
वन तथा वातावरण संरक्षण	३,८०,८९३.००	
सेवा र परामर्श खर्च	१३,१३,१९१.००	
मेशिनरी औजार	१,०२,८३०.००	
पत्रपत्रिका छपाइ तथा सूचना प्रकाशन	९०,१७४.००	
करार सेवा शुल्क	७,९१,७७७.००	
कार्यक्रम खर्च	१२,४४,८५१.००	
विविध कार्यक्रम खर्च	४९,९८५.००	
बैंक कर्मसन खर्च	८५२.००	
बैंक व्याज कर खर्च	७६,३७४.२४	
यस वर्षको जम्मा खर्च	१,०७,१८,६४९.८७	

एस एस डहाकल एण्ड एसोसिएट्स
लेखापरीक्षक

नेपाल ट्रेडको कार्यालय कमलादी, काठमाडौंको आ.व. २०८१।८२ को वार्षिक प्रतिवेदन

आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदन
आर्थिक वर्ष २०८१/८२

यस वर्षको बचत	२६,३०,१६,५२७.७७	प्रोदभावी आधारको र नगदी आधारको बचत फरक पर्नुको कारण प्रोदभावी आधारमा यस वर्षको उठनबाँकी भाडा रु ५६,३५,५१२।- लेखाकन गरिएको र पछिल्लो आ व मा उठन बाँकी रकम यो आ व मा उठेको रकम रु ६८,६४,९२२।- लेखाकन नगरिएकोले हो ।
आ व को अन्त्यमा मौज्जात	२,०१,०५,५९,११५.८५	अन्तिम मौज्जातमा बैकको अन्तिम मौज्जात रकम रु १,९९,९३,३७,८७९.६६, बैकबाट यस आ व मा भुक्तानी पाउनु पर्ने रकम रु १,०९,२६,२३६.१९, र पैसकी रकम रु २,९५,०००।- समावेश रहेको ।

वर्षान्तमा उठन बाँकी रकमको विवरण

संस्थाको नाम	वर्षान्तमा उठन बाँकी भाडा
निरमाया दोहोरी	१२,६४,८२७.२०
राज घराना	३२,२६,१७१.९०
काठमाण्डौ महानगरपालिका (काठमाडौ प्लाजा)	५,६५,३५,६५३.००
जम्मा	६,१०,२६,६५२.१०

(Signature)
१३
एस एस ड्याकल एन्ड एसोसिएट्स
लेखापरिक्षक

अनुसूची ७
आ. व. २०८१/८२ को धरौटीको वित्तीय विवरण

नेपाल सरकार
प्रशासनिक तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय
नेपाल ट्रष्टको कार्यालय
३०१०३३५०१-नेपाल ट्रष्टको कार्यालय
धरौटीको वार्षिक वित्तीय विवरण
नेपाल सरकारको
नेपाल ट्रष्टको कार्यालय
२०१४

म.सं.प. फारम नं:६०७क

वार्षिक वर्ष: २०८१/८२

१. आम्दानी

क. गत आ.व.को धरौटी मौज्दात	१,४३६,१८७.००
ख. चालु आ.व.को प्राप्त भएको धरौटी	२१२,७०८.००
यस आ.व.सम्मको जम्मा :	१,७४८,८९५.००

२. खर्च

क. चालु आ.व.को फिर्ता भएको धरौटी	९३,८२८.००
ख. चालु आ.व.को सदर स्याहा भएको धरौटी	०.००
ग. चालु आ.व.को अन्य फिर्ता भएको धरौटी	५५,६०३.००
यस आ.व.सम्मको जम्मा :	१४९,४३१.००

३. सेस्ताबनुसारको बाँकी (१-२)

१,५९९,४६४.००

४. बैकबनुसारको धरौटी मौज्दात

०.००

५. फरक (३-४)

०.००

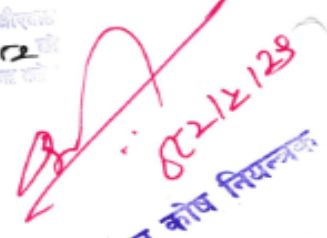
६. फरक पर्नाको कारण

तयार गर्ने :
नाम :
पद :
मिति :

बैस गर्ने :
नाम :
पद :
मिति :

प्रमाणित गर्ने :
नाम :
पद : सह-सचिव
मिति :

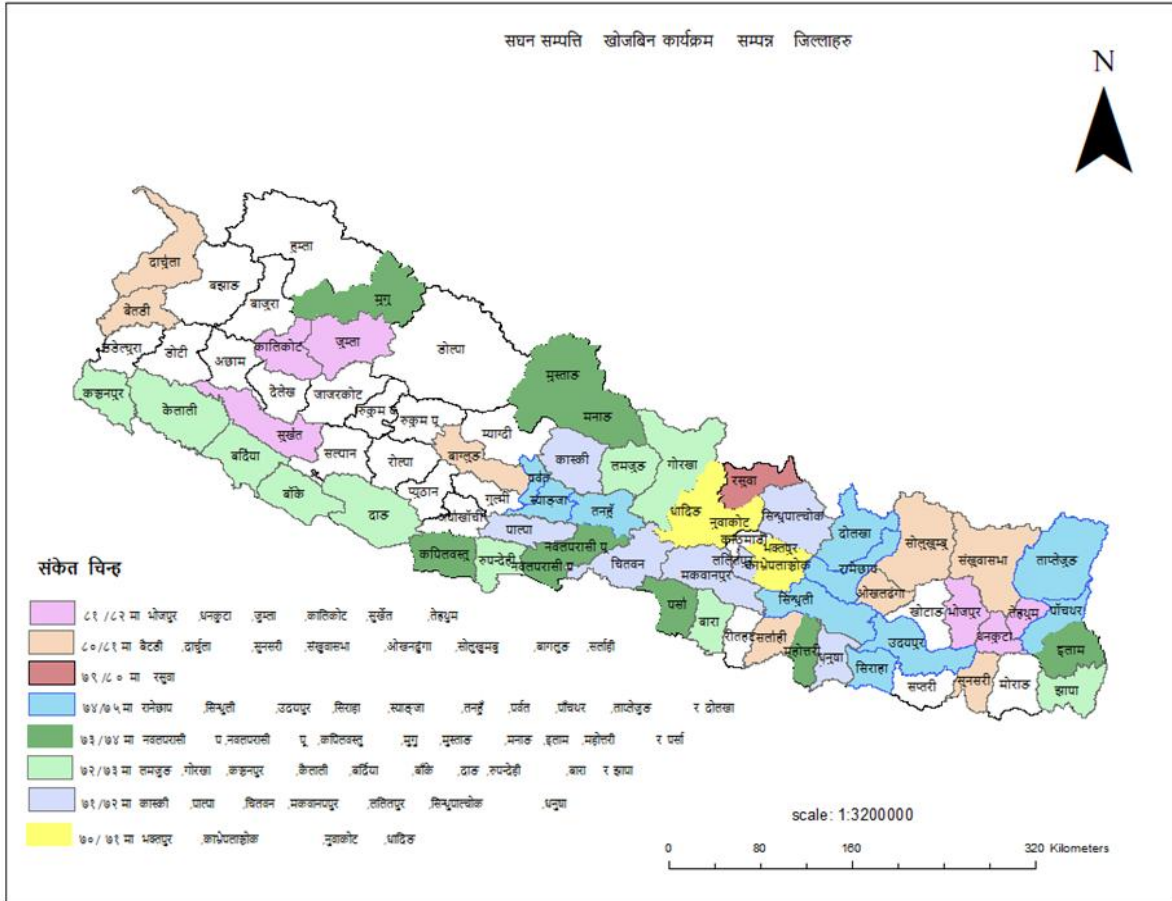
ज.सं.मि.का. संवीकरण
आ.व. २०८१/८२ को
वार्षिक विवरण प्रमाणित गर्ने

कोष नियन्त्रक

८८२/८/२३९
प्रमुख कोष नियन्त्रक

अनुसूची ९
भौतिक संरचना सहितका जग्गाको विवरण

सि.नं.	जिल्ला	गा.पा./नगर	बडा नं	स्थान	क्षेत्रफल (रोपनी)	कैफियत
१	काठमाडौं	नगर	३	महाराजगञ्ज	१-७-०-१	
२	काठमाडौं	नगर	१२	टेकु	१९-१२-०-०	
३	काठमाडौं	नगर	१३	तहाचल	६२-१-२-३	
४	काठमाडौं	नगर	३१	कमलादी	८-१-०-०	
५	काठमाडौं	नगर	१	दरबारमार्ग	१-१४-१-०	
६	काठमाडौं	नगर	२	लाजिम्पाट	६-१३-०-१	
७	काठमाडौं	नगर		गोकर्ण	३९७१-०-३-३	
८	काठमाडौं	नगर		गोकर्ण	४०-१३-१-०	
९	काठमाडौं	नगर	२	फर्पिङ्ग	६८-१२-०-०	
१०	काठमाडौं	नगर	२९	सामाखुसी	०-९-०-०	मोही कायम
११	काठमाडौं	नगर	२९	त्रिदेवी मार्ग ठमेल	०-७-०-२	अदालतमा विचाराधिन
१२	कास्की	नगर	६,७	रत्नमन्दिर	१७४-४-२-०	
१३	चितवन	नगर	१	भरतपुर, आँपटारी	७६७-११-१-१	
१४	मकवानपुर	नगर	१०	हेटौडा, भूटनदेवी मार्ग	१-१९-३-५	

अनुसूची १०

२०८१/८२ सम्म सघनरूपमा सम्पत्ति खोजविन कार्यक्रम सम्पन्न जिल्लाहरू (नक्सामा)

अनुसूची ११

नेपाल ट्रष्ट स्वामित्वको अचल सम्पत्ति रहेका जिल्लाहरू (नक्सामा)

